Jaargang 114. Vrijdag, 21 September 1855. No. 114.

GRONINGER COURANT

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Noch uit de Krim, noch uit de Oostzee worden nadere berigten medegedeeld. Alleen meldt eene depêche van prins *Gortschakoff* van den 15den Sept. des avonds, dat op dat tijdstip niets nieuws in de Krim was voorgevallen.

De *Times* deelt eene depêche uit Weenen van gisteren mede, waarin gezegd wordt, dat de Russen op Perekop terugtrekken. Dit berigt vereischt nadere bevestiging.

Heeft men aanvankelijk gedacht, dat het belangrijke door de geallieërden behaalde voordeel een stap nader tot den vrede zou zijn geweest, zoo schijnt men van lieverlede van dit denkbeeld terug te komen. Zelfs wint de overtuiging veld, dat, in geval ook de forten aan de noordzijde van Sebastopol door de geallieërden werden bemagtigd, zulks in geenen deele Rusland tot meer toegeeflijkheid zou stemmen ten aanzien der vorderingen van de Westelijke mogendheden, en wel vooral niet in geval deze van de behaalde zegepraal mogten willen gebruik maken om meer te eischen dan vroeger het geval is geweest.

Men wordt in deze opvatting versterkt door de volgende dagorder die de Keizer van Rusland aan zijn leger heeft doen uitvaardigen en waarin met geen enkel woord ook maar eenige toespeling op vrede gemaakt wordt:

» De langdurige verdediging van Sebastopol, die bijna zonder voorbeeld is, heeft de opmerkzaamheid niet alleen van Rusland maar van geheel Europa tot zich getrokken. Genoegzaam van den aanvang af heeft het zijne verdedigers in de rei der helden geplaatst die ons vaderland het meest met roem overladen hebben. Elf maanden lang heeft de bezetting van Sebastopol ieder voetbreed van den grond die de stad omgaf bestreden en iedere van hare daden werd door den schitterendsten heldenmoed gekenmerkt. Door een vreeselijk, viermalen herhaald bombardement, welks vuur met regt helsch genoemd is, wankelden de muren op hunne grondvesten, doch konden door den aanhoudenden ijver der verdedigers noch vernield, noch verminderd worden. Met onverzwakte dapperheid en zelfverloochening, den Christen krijgsman waardig, wierpen zij den vijand neder, of vielen, zonder aan eene overgaaf te denken. Doch ook voor helden bestaat het onmogelijke.

» Den 8sten Sept., na de afwering van zes aanvallen, gelukte het den vijand het gewigtige Korniloff-bastion (Malakofftoren) te veroveren, en de opperbevelhebber van het Krimleger besloot het kostbare bloed zijner manschappen te sparen, dat in deze positie nutteloos zou vergoten zijn, en naar de noordzijde der stad over te steken, den belegerenden vijand slechts bloedige puinhoopen achterlatende.

» Van ganscher harte het verlies van zoovele roemvolle strijders betreurende, die hun leven voor het vaderland opofferden, en eerbiedig mij onderwerpende aan de raadsbesluiten des Allerhoogsten, wien het niet behaagd heeft hunne daden met volledig gevolg te bekroonen, houd ik het voor mijnen heiligen pligt in mijnen naam en in dien van geheel Rusland, de bezetting van Sebastopol de levendigste erkentelijkheid uit te drukken voor de onverzwakte pogingen, voor het vergoten bloed bij de verdediging gedurende bijna een geheel jaar van vestingwerken, die zij in weinige dagen hadden opgerigt.

» Thans treden deze beproefde krijgslieden op nieuw in de reijen der armee terug als voorwerpen van de algemeene achting hunner kameraden en zullen zonder twijfel nieuwe voorbeelden van dienzelfden heldenmoed geven. Met hen en even als zij zullen al onze troepen met een gelijk onbepaald geloof aan de Voorzienigheid, met gelijke liefde jegens mij en ons vaderland, overal en steeds wakker den vijand ontmoeten, die onze heiligdommen, onzen roem en de onschendbaarheid van ons land aantast, en de naam van Sebastopol, welke door zoo vele offers zich een' voorbeeldeloozen roem verworven heeft, als ook de naam zijner verdedigers, zal eeuwig in de gedachtenis en het hart van elken Rus voortleven, even als de namen van de bij Pultawa en Borodino met roem gesneuvelden."

Welken invloed de inneming van Sebastopol op den algemeenen staat van zaken moge hebben zoo is het toch zeker, dat daardoor het karakter des oorlogs zeer ten voordeele der geallieërden verandert en hunne opofferingen aanmerkelijk minder worden. Men kan zich op verre na geen denkbeeld vormen van de zorg en het geld, vereischt om geregeld in de behoefte van het Fransche leger van 120 000 man te voorzien, dat op 800 mijlen van het vaderland, de kolossale sterkte belegerde, die door Rusland met kracht, talent en moed en met uitgebreide hulpmiddelen verdedigd werd.

De overwinning nu van den 8sten September ontheft Frankrijk van het grootste gedeelte zijner zorgen en uitgaven en het leger van zijne vermoeijenissen en verliezen. Het beleg van de noorder forten, zoo de Russen er zich poogden staande te houden, is, zoo zegt men, na de inneming van Sebastopols zuidzijde geene moeijelijke zaak. Zoo de Russen den oorlog willen voortzetten, dan wordt het voor de geallieërden een gewone oorlog, een veldtogt in de Krim. Die veldtogt zal niet van langen duur zijn, in aanmerking nemende de voordeelen, die de geallieërden hebben in een overvloedigen voorraad, in de positie van Sebastopol, en in de zedelijke meerderheid. Men mag dus gelooven dat het ergste voorbij is en dat de oorlog in de Krim, zoo die wordt voortgezet, noch zoo verschrikkelijk, noch zoo kostbaar zal zijn als gedurende het beleg.

Zoo Rusland echter door den val van Sebastopol niet tot den vrede gebragt wordt, dan zal zulks evenmin geschieden door de noodzakelijkheid waarin zijn leger zich mogt bevinden om de Krim te verlaten. En dan ware de duur des oorlogs onbepaaldelijk verlengd. Maar ook dan is zijn karakter meer in het voordeel der geallieërden veranderd. Zij zullen Ruslands zeemagt in de Zwarte zee vernield en daardoor Turkije tegen zijne slagen, Europa tegen zijne heerschzucht gevrijwaard hebben. Zij zouden dan niets anders te doen hebben dan de blokkade voor Rusland hoe langer hoe bezwarender te maken, hetgeen hun weinig moeite zou kosten, en aldus wachten tot Rusland door deze nadeelige afsluiting er toe gebragt wordt, om den vrede te sluiten, dien de geallieërden verlangen, om de orde en het evenwigt van Europa te verzekeren.

Te oordeelen naar de massa troepen, welke de Engelsche regering naar de Krim denkt te zenden, schijnt het, dat de militaire operatiën aldaar met kracht voortgezet zullen worden. Verscheidene regementen staan gereed om uit Malta te vertrekken, zoodra andere troepen uit Engeland zullen zijn aangekomen. Ook te Marseille wordt alles voorbereid, om 10,000 paarden naar de Krim over te brengen. Dat nu juist zooveel paarden worden verzonden, doet dan ook het vermoeden ontstaan, dat men aan een veldtogt in de Krim begint te denken, ten einde alsdan, zoo men meent, wel spoedig een einde te kunnen maken aan het bestaan van de noordelijke forten van Sebastopol. — De scheeping van transporten naar de Krim, waarvan voor een paar dagen sprake was en het geen algemeen in een' vredelievenden zin werd uitgelegd, betrof alleen het belegerings-materiëel en niet de troepen, noch ammunitie.

En dat er geen belegerings-geschut meer wordt overgezonden, vindt hierin zijnen grond, dat Sebastopol daarvan in één' dag meer geleverd heeft, dan men in drie maanden zou hebben kunnen verzenden, en indien, zooals men hoopt, niet al het geschut vernageld is, en dat in het arsenaal der stad nog ongeschonden is, zal men hetzelve zeer goed kunnen benuttigen. De overige Russische havens, die mogten gebombardeerd worden, zouden niet zulk een aanmerkelijk materiëel vereischen als Sebastopol. Zelfs de noordelijke forten kunnen met minder geschut belegerd worden, wanneer eenmaal het Russische leger door een veldslag verwijderd is.

Tot dusverre heeft de Engelsch-Fransche kavallerie bijna geene gelegenheid gehad om zich in het Oosten te onderscheiden. Bij den slag aan de Alma, waarin zij groote diensten had kunnen bewijzen, was zij niet tegenwoordig, wijl men haar niet had kunnen vervoeren; later werd de Engelsche ruiterij in de vlakte van Balaklava gedecimeerd, of wel hare paarden stierven door gebrek en de ruwheid van het weder. Eerst in den jongsten tijd is dit wapen weder georganiseerd, zoo door versterkingen uit Engeland, als door de aankomst van het Fransche korps, dat te Adrianopel overwinterd had.

Volgens de jongste tijdingen, te Weenen ontvangen, zou de stad Sebastopol door eene Fransche divisie van het eerste korps en de voorstad Karabelnaïa door eene Engelsche brigade bezet worden. Alle troepen, die niet voor de bezetting der veroverde punten gebruikt worden, zijn naar de Tschernaïa gerukt, van waar het nieuwe plan van aanval van den generaal *Pélissier* zal worden ten uitvoer gebragt. Zij zijn aldaar in vier kolonnes geposteerd aan de vier hoofdwegen, die naar het midden der Krim voeren, namelijk op de hoogten bij Karagats, aan den noordelijken voet der Jaïla bij Kamara, op den weg naar Simferopol en op dien naar Baïdar. Eene omringing der Russische stelling op de bergvlakte om Bakschisaraï is van den Belbeck en den Baïdar denkbaar; buitendien zou de keten bij Tscherkess-Kerman geforceerd kunnen worden.

Onlangs werd gemeld dat 25,000 man in Balaklava ingescheept waren, om naar de noordzijde van Sebastopol gezonden te worden. Deze tijding schijnt zich te bevestigen. De generaal *Mahon* is naar Eupatoria vertrokken, om zich daar aan het hoofd van een legerkorps te stellen, dat de Russen in den rug zal vallen. Op deze wijze hoopt men de Russische veldarmee geheel van Sebastopol, d.i. van de noorder-forten af te snijden, en het tot de overgave te noodzaken. Deze operatiën zullen met de meeste kracht ten uitvoer gebragt worden. — Volgens eene den 16den te Parijs ontvangen depêche van den generaal *Pélissier*, zijn vele huizen in Sebastopol bewoonbaar, en is er ruimte genoeg om een groot leger te kunnen herbergen.

Volgens het *Fremdenblatt*, zoude de Russische achterhoede in den nacht van den 9den op den 10den Sept. het fort Nikolaas ontruimd hebben en deed generaal *Pélissier* den 10den eenige detachementen binnentrekken in de brandende stad, welke 480 huizen telde. Den 11den zoude de Karabelnaïa door het eerste Fransche legerkorps bezet zijn. Het ontzaggelijk verlies dat het Russische leger ten gevolge van de 6 bestormingen heeft moeten lijden en de vrees voor eene afleiding der geallieërden aan de zijde der Tschernaïa heeft den prins *Gortschakoff* genoopt naar het noorden te trekken, de hoogten van de Belbek te bezetten en een observatiekorps bij de Tschernaïa te doen post vatten.

De bladen, de vernieling der Russische vloot in de Zwarte zee meldende, herinneren bij die gelegenheid hoe aanzienlijk die vloot vóór het openen van den veldtogt was. Zij was toen bemand met 20,000 koppen en bestond uit 19 linieschepen van 92, 94, 100 en 120 stukken, voorts uit 12 fregatten, 10 schoeners en brikken en 30 stoomschepen. Van die geheele zeemagt is thans niets meer over.

De jongste berigten uit Konstantinopel en Varna melden, dat de inscheping van het Engelsch-Turksche legioen naar Eupatoria reeds begonnen is. De kommandant, generaal *Vivian*, heeft zich bereids naar het hoofdkwartier der geallieërden te Sebastopol begeven. Naar men uit Kamiesch verneemt, werden aldaar alle toebereidselen gemaakt, om de platte kanonneerbooten en de juist aangekomene drijvende batterijen in de haven van Sebastopol te brengen.

Men had daar den 10den de tijding der bemagtiging van den Malakoff en de ontruiming van Sebastopol ontvangen; de bijzonderheden ontbreken echter vooralsnog, doordien stormen het vertrek van latere stoomschepen uit Kamiesch beletteden.

De Porte had de medewerking van kapitalisten ingeroepen voor den aanleg van eenen spoorweg; de concessie zoude zijn voor 90 jaren en de interest à 4½ pCt. gewaarborgd worden; ook zoude men dorpen mogen aanleggen ter bevordering der exploitatie.

De opstand in Tripoli duurde den 1sten dezer maand nog voort. *Achmet*-pacha was met een korps van 1200 Turken aldaar aangekomen.

Volgens eene depêche uit Dantzig van den 14den dezer, waren de Engelsche en Fransche kanonneerbooten op het punt huiswaarts te keeren. Inmiddels hebben de eerste nog eene verkenning op de reede van Reval bewerkstelligd en waren in laatstgemelde plaats maatregelen genomen, om een op handen zijnde aanval van de geallieërde vloot met nadruk te beantwoorden.

Men schrijft uit Petersburg van den 10den Sept., dat de Keizer binnen 14 dagen Petersburg zou verlaten, om naar Warschau te vertrekken. De grootvorst *Michaël* heeft zich ter inspectie van de artillerie-dépôts naar Reval begeven. Prins *Mentzikoff*, die eenigen tijd afwezig was, is weder in de Russische hoofdstad aangekomen.

Ook is uit Petersburg de tijding ontvangen, dat de regering voornemens is de Krim tot het uiterste tegen de geallieërden te verdedigen. Dit besluit zou genomen zijn in eene, onder het voorzitterschap des Keizers gehouden conferentie, waaraan, behalve de grootvorsten zijne broeders, mede de graven *Orloff* en *Dolgoroucki* deel namen. Na afloop derzelve ontvingen tien nieuw gevormde regementen bevel zich ijlings naar de Krim op marsch te begeven, met bepaling tevens dat Perekop op het zorgvuldigst versterkt zal worden. Ook zou een nieuw legerkorps van 50,000 man aan de Pruth worden geconcentreerd.

Het Russische blad *le Nord* laat zich een' uitvoerigen brief uit Frankfort schrijven, om te betoogen, dat hetgeen men aangevoerd heeft omtrent gebrek aan leeftogt en toevoer, hetwelk het Russische leger in de Krim bedreigen zou, geheel bezijden de waarheid is. In dezen brief wordt onder anderen gezegd, dat niet *een*, maar *twee* wegen in de Krim bestaan, waardoor het Russische leger toevoer kan ontvangen; de eerste, welke van Simferopol, het middelpunt en de hoofdstad der provincie, loopt tot aan Perekop, en de tweede, welke van hetzelfde punt naar de schipbrug loopt, welke over de Stinkzee geworpen is. Evenwijdig aan den eersten, loopen nog drie wegen, welke op verscheidene punten zich met den hoofdweg vereenigen. Zoowel deze hoofdweg als de onderscheidene bijwegen worden met zorg onderhouden door de bevolking des lands, en dit met des te meer nadruk, daar het geheele land ten gevolge van de bestaande omstandigheden aan de krijgswet onderworpen is. De briefschrijver gaat nog verder en beweert zelfs, dat het Russische leger, al ware het van allen toevoer van buiten beroofd, deze gerustelijk gedurende 8 maanden zoude kunnen ontberen en alleen van de hulpmiddelen der Krim zelve bestaan. Indien prins *Gortschakoff* nogmaals eene achterwaartsche beweging volbragt, dan zoude dit het gevolg zijn van strategische overwegingen van hoogerhand en niet veroorzaakt worden door de denkbeeldige behoeften, welke de positiën der vijanden van Rusland aan het Russische leger zouden te weeg gebragt hebben en waaraan het werkelijk niet lijdt.

— Het volgende schrijven van de Russisch-Pruissische grenzen van den 8sten September wordt door de ministeriële Berlijnsche *Zeit* medegedeeld: „In het naburige Rusland heeft sedert langen tijd het berigt van eene nieuwe rekrutenligting geen zoo algemeene ontsteltenis te weeg gebragt, als bij de tegenwoordige ligting het geval is. Voor zoo ver men aan de grenzen weet, heeft de officiële bekendmaking der keizerlijke ukase, waarbij die maatregel bevolen is, nog geen plaats gehad; maar het is gebruik geworden die bekendmaking niet af te wachten om met de uitvoering te beginnen, want zonder dat zou men te laat komen en geen ligting meer mogelijk zijn, ten gevolge van de algemeene vlugt der dienstpligtigen. Hier, waar het zoo gemakkelijk is over de grenzen te ontsnappen, merkt men het zonderlinge verschijnsel op, dat van degenen, die zich door de vlugt aan de ligting onttrekken, 75 pCt. Russen en slechts 25 pCt. Polen zijn. Op een enkel punt der grens zijn binnen weinige dagen niet minder dan ruim 180 sterke en gezonde jongelieden aangekomen. De Pruissische ambtenaren zijn thans gewoon de aankomende vlugtelingen eenvoudig af te wijzen, zoo lang dit in dier voege geschieden kan, dat zij eenvoudig op eigen gelegenheid over de grenzen terugkeeren, zonder getransporteerd te moeten worden, dewijl zij in dat geval in Rusland niet als achterhaalde vlugtelingen worden behandeld. Overigens worden zij die vrijwillig terugkeeren thans door de Russische overheid zachter behandeld dan vroeger."

— De *Constitutionnel* geeft weder een' zeer uitgebreiden brief van zijnen correspondent uit Weenen, over de betrekking van Oostenrijk tot de Westersche mogendheden en Rusland. Daarin wordt gezegd dat Oostenrijk, na het afbreken der Weener conferentiën, eene vrij levendige wisseling van nota's met het Russische kabinet gehouden, en dat de graaf *von Buol*, ten einde allen twijfel omtrent de bedoelingen van het Oostenrijksche kabinet weg te nemen, dienstig geacht heeft, de tusschen Weenen en Petersburg gewisselde depêches aan Frankrijk en Engeland mede te deelen. Daardoor hadden de Westersche mogendheden de stellige zekerheid erlangd, dat Oostenrijk stelliger dan ooit jegens Rusland het voornemen aan den dag gelegd had, om de verpligtingen, die het door de onderteekening van het traktaat van den 2den December op zich had genomen, getrouwelijk te vervullen. In den laatsten tijd had Rusland al het mogelijke gedaan om het Weener kabinet te overtuigen, dat eene goede verstandhouding tusschen Oostenrijk en Rusland de hoofdvoorwaarde der bevestiging van de orde in Europa is, en dat Rusland, ter bereiking van deze hoogst wenschelijke uitkomst, geen offer zou ontzien. Op deze mededeeling had de Oostenrijksche regering, volgens den *Constitutionnel*, met eene rondborstigheid die te Parijs en te Londen naar waarde geschat was, door den graaf *von Buol* aan het kabinet van Petersburg doen verklaren, dat Oostenrijk, vermits het de bondgenoot van Frankrijk en Engeland was en blijven moest, slechts tot zoodanige toenadering de hand kon leenen, welke al de mogendheden, die het verdrag van den 2den December onderteekend hebben, gelijkelijk in zich begreep. Deze verklaring was, gelijk de berigtgever er bijvoegt, gedaan op een tijdstip toen men op den kort op handen zijnde val van Sebastopol nog niet had kunnen rekenen.

— Men spreekt van een nieuw verdrag tusschen Frankrijk en Engeland eenerzijds en Turkije anderzijds, ten einde de bepalingen vast te stellen, waarop de Westersche mogendheden het regt zouden hebben, om ook na den afloop des oorlogs, garnizoenen op verschillende punten van Turkije te houden, zoo als te Varna, Adrianopel, Konstantinopel en Gallipoli; Varna en Sinope zouden scheepsstations voor de Westersche mogendheden worden.

ITALIE.

Het verschil tusschen Toskane en Sardinië is niet vereffend. Het geheele personeel van het Sardinische gezantschap te Florence heeft Toskane verlaten. De liberale partij in Toskane heeft met weerzin het gezantschap zien vertrekken. Aldaar is thans alleen een consul van Sardinië te Livorno overgebleven.

In onderscheidene plaatsen der Sardinische staten worden meetings gehouden, waarin even als in die te Turijn, de verklaring wordt afgelegd, dat het ministerie het vertrouwen der natie heeft verloren. De ministeriële organen weten bijna niet meer wat zij moeten zeggen.

De vorming van het Engelsch-Italiaansch legioen in Italië vordert zeer goed. De generaal *Percy* wordt letterlijk door lieden belegerd, die als gemeen soldaat of als officier willen dienst nemen. Binnen eenige dagen zullen de kazernen met bedden en alle noodige voorwerpen voorzien zijn, waarna men tot de geregelde rekrutering zal overgaan.

— De tijdingen uit Napels zijn voortdurend van ernstigen aard. Aldaar heerscht eene groote spanning, en de politie houdt voortdurend streng toezigt. De regering heeft prins *Carini*, gezant van den Koning der Beide Siciliën aan het Engelsche hof, verlof gegeven.

Een gemeenlijk wel onderrigt correspondent der Brusselsche *Indépendance* te Parijs schrijft ten aanzien van de Napelsche aangelegenheden het volgende: „De afzending van een vrij sterk Engelsch smaldeel naar de wateren van Napels heeft tot allerlei uitleggingen aanleiding gegeven, en velen zien in dat feit het bewijs van eene volledige breuk tusschen de Westersche mogendheden en het Napelsche hof, en van een kort op handen aanval hetzij tegen de hoofdstad hetzij tegen Sicilië. Wij hebben gegronde redenen om te gelooven dat het nog niet zoo ver gekomen is, en meenen te kunnen verzekeren, dat, hoe gewigtig ook de gerezen moeijelijkheden zijn, men zich nog altijd op diplomatiek terrein bevindt, en dat de Fransche en Engelsche ministers van buitenlandsche zaken nog niet aan hunne ambtgenooten voor oorlog en marine de zorg hebben behoeven op te dragen om het herstel der grieven van hunne gouvernementen tegen het hof van Napels te verwerven. De afzending van oorlogsschepen is eene tijdige maatregel van voorzorg; intusschen bestaat er hoop, dat de onderhandelingen tot eene schikking zullen leiden."

De laatste depêche van het Weener kabinet aan de Napolitaansche regering ondersteunt op zeer dringende wijze de vorderingen der Westersche mogendheden, die als „zeer gegrond" beschreven worden. Tevens wordt daarin gewezen op de gevolgen, welke de voortzetting der tot heden aan de Westersche mogendheden systematisch verwekte ergernis voor Napels moest na zich slepen, en aan de koninklijke regering in bedenking gegeven, dat Oostenrijk wel is waar gaarne bereid is, als bemiddelaar op te treden, doch dit slechts onder de voorwaarde geschieden kon, dat men in Napels besloot aan Frankrijk en Engeland de verlangde genoegdoening te verschaffen; in het tegenovergestelde geval echter moest de keizerlijke regering Napels aan zijn lot overlaten.

SPANJE.

Het officiële dagblad kondigt de betaling aan van alle achterstallige renten der staatsschuld. Verder spreekt dat blad het gerucht tegen, dat nieuwe benden oproerlingen over de Fransche grenzen in Spanje gekomen zouden zijn.

De belangrijke tijdingen uit de Krim dienen aan de bladen tot voorwendsel om terug te keeren tot de kwestie der toetreding van Spanje tot de Westersche mogendheden. Een groot aantal bladen is er tegen: de gematigde, omdat zij *Napoleon III* niet mogen lijden; de progressistische nagenoeg om dezelfde reden en omdat zij vreezen de Spaansche troepen eene al te secondaire plaats in de geschiedenis van Europa te zullen zien innemen; de republikeinsche, demagogische en communistische, omdat zij in het niet slagen der Westersche mogendheden een zekeren waarborg voor het gelukken hunner ondernemingen zien, en de absolutistische eindelijk, om hunne sympathie voor Rusland.

Evenwel moet deze kwestie goede vorderingen maken. Terwijl alle of ten minste het meerendeel der parlementaire partijen zich gereed maken de voorstellen der regering met protestatiën te ontvangen, verliest deze geen oogenblik de voortzetting harer plannen uit het oog. Reeds is de ondersecretaris van het ministerie van oorlog met eene zending naar Londen vertrokken, van waar hij, naar men zegt, naar Parijs zal gaan. Hoewel de anti-Fransche gevoelens van dien ambtenaar geen geheim zijn, kan het toch niet anders of zijne reis heeft het sluiten van eene innige alliantie met de Westersche mogendheden ten doel.

Het spreekt van zelf dat deze alliantie als eene kabinetskwestie bij de Cortès zal worden ingediend, en indien deze

reeds bij de opening der zitting, gelijk te verwachten is, eene heftige oppositie aan den dag leggen, zoude het niet te verwonderen zijn, zoo er een *coup d'état* gewaagd werd.

In allen gevalle verwacht men hevige stormen. De gematigde partij tracht zich te reorganiseren, om zoodoende de dictatuur voor *Narvaez* te verkrijgen; de ultra-progressisten, geholpen door de democraten, beweren aan den loop van het bestuur eene meer snelle beweging te geven; de uitsluitende partijgangers van *Espartero* bereiden zich voor tot het bestrijden van *O'Donnell*. — Waartoe zal dit alles leiden?

DUITSCHLAND.

Tot bewijs dat de ijzer-industrie in Pruissen, welke vóór vier jaren van geenerlei beteekenis was, thans sterk toeneemt, kan dienen dat, vóór het tegenwoordige, onder anderen in het Ruhrdal alleen reeds 20 groote ijzersmeltovens aanwezig zijn, waarvan er 11 aan de maatschappij *Phönix* aldaar behooren. Gemelde maatschappij, die jaarlijks 170,000 tonnen ijzererts en 215,000 tonnen steenkolen uit de omstreken gebruikt, vervaardigt 32,000 tonnen ijzer en 53,000 tonnen andere metalen en houdt 6000 werklieden bezig.

— Men zegt dat in Hannover binnen kort een algemeen verbod om op straat te rooken te verwachten is. Zooals bekend is, bestond dit verbod tot aan Maart 1848, toen het werd opgeheven. Toen rookten ook de soldaten op straat; intusschen werd bij deze reeds spoedig het verbod vernieuwd. Overigens heeft men niet vernomen, dat door het rooken in de straten nadeelen in eenigerlei opzigt ontstaan zijn. Men ziet er uit, hoe de regering tot zelfs in kleinigheden tot vóór 1848 wil terugkeeren.

Ook te Warschau is bij eene verordening van den directeur van politie, ten gevolge van het ophouden der cholera, het tabakrooken in de straten weder verboden.

— In onderscheidene deelen van Zuid-Duitschland, die vroeger veel graan in Pruissen en Polen aankochten, verschaft men zich thans den noodigen voorraad door de talrijke toevoeren uit de Donau-vorstendommen. Van daar wordt mede veel naar Hamburg en Bremen, en naar men weten wil, zelfs naar Nederland verzonden.

— De leden van het in 1854 afgezette Deensche kabinet, als beschuldigde van hoog verraad, zullen den 19den voor het opperste geregtshof verschijnen.

— Den 12den dezer, 's namiddags te 3 uur, werd Koppenhage door een allerverschrikkelijkst onweder, gevolgd door een' zwaren hagelslag, geteisterd. Binnen een kwartieruurs waren de daken van alle huizen zoo wit met ijsschotsen bedekt, dat men zich verbeeldde in het midden des winters te zijn. Daarna viel een plasregen en woedde een orkaan, die op de Oostzee verscheidene ongelukken heeft veroorzaakt.

— In Zweden is de buitengewoon hooge prijs der levensmiddelen de oorzaak geweest van vrij ernstige onlusten, die op onderscheidene plaatsen zijn uitgebroken. Men herinnert zich den tijd niet, dat het brood en vleesch zoo hoog in prijs gestegen zijn.

ZWITSERLAND.

Te Bazel zijn in den loop van 7 weken op eene bevolking van 30,000 zielen, nagenoeg 200 personen aan de cholera bezweken; deze sterfte is in betrekking van vele andere steden, waar de cholera heerscht, nog gunstig te noemen.

— De Zwitsersche hoogescholen beginnen al meer en meer te kwijnen. Bazel telt bijna even zoovele hoogleeraren als studenten. De hoogeschool van Bern is door verzuim der regering en door eene gebrekkige inrigting zeer achteruitgegaan. Ook de hoogeschool te Zurich is in verval; het aantal studenten wordt telken jare geringer, vooral in de medische en juridische faculteiten; de laatste telt naauwelijks een 12tal studenten; daar de staatskas uitgeput is, voert de regering telkens meer bezuinigingen in bij de begrooting der hoogeschool, in plaats van die te verbeteren.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 17 September.

In al de kerken van Londen zijn gisteren dankgebeden uitgesproken wegens de bemagtiging van Sebastopol.

Sprekende van de algemeene blijdschap in Engeland over de bemagtiging van de stad Sebastopol, laat de *Times* zich uit over Frankrijk op eene wijze, die weinig strookt met de vroeger zoo dikwijls geuite verzekeringen der algemeene geestdrift van de Fransche natie. „In Frankrijk," zegt het blad, „was de oorlog tot dusverre minder aangenaam aan het volk dan in Engeland, uit hoofde men er minder mede bekend was en dien niet zoo wel verstond. De verslagen door de gouvernements-organen medegedeeld worden met wantrouwen gelezen, en dat gedeelte der pers hetwelk met de regering ontevreden is, of haar tegenwerkt, had zijnen invloed aangewend om het vertrouwen van het publiek in de bewegingen van het leger te verminderen. Daarom was er een bijzonder vertoon van pracht door het hof noodig, eene plegtige dankzegging en een volksfeest, om het publiek voldoende verzekering te geven, dat eene gebeurtenis van zulk onberekenbaar gewigt werkelijk plaats gehad had."

— De stations-chef van den spoorweg van Banchory heeft van wege H. M. een' brief van dankzegging benevens 50 £ bekomen, omdat hij het eerste berigt van Sebastopols verovering aan Hd. had kenbaar gemaakt.

— Te Nottingham hebben eenige ligte ongeregeldheden plaats gehad, ten gevolge van de duurte der levensmiddelen. Zij werden echter zonder veel moeite onderdrukt.

— De berigten uit Bombay ontvangen zijn van den 18den Augustus, en houden in dat de opstand van Santal voortduurde; 30,000 opstandelingen liepen het land af. Het koloniale bestuur maakte zich gereed tot eene krachtdadige beteugeling van het oproer.

— De *Pacific* heeft berigten aangebragt uit New-York van den 5den September. Daarmede verneemt men, dat de aanwervingen voor het Engelsche vreemden-legioen voortduren. In weerwil dat daarvoor reeds 250,000 dollars waren uitgegeven, had men nog slechts 600 man aangeworven.

Een nieuw staatkundig genootschap, dat alleen te New-York 6000 leden telt, was onder de benaming van de *Tempelieren* opgerigt, met het doel om de operatiën der *Know-Nothings* na te gaan.

Een dagblad van Washington zegt, dat, aangezien het traktaat met Denemarken in de maand April 1856 eindigt, alle Amerikaansche scheepsgezagvoerders de instructie zullen erlangen, om na dien tijd geen Sondtol te betalen, en dat indien Denemarken hen door geweld daartoe mogt noodzaken, eenige oorlogschepen naar Koppenhage zullen worden gezonden, om die stad plat te schieten, gelijk men Greytown heeft gedaan.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 September.

De verklaring van den *Moniteur*, dat het noordelijke fort, waarin het garnizoen van Sebastopol de wijk genomen heeft, niet grooter is dan een van de forten die Parijs omringen, heeft hier een' zeer goeden indruk gemaakt. Waarschijnlijk wilde men in die korte mededeeling meer lezen, dan de regering daarin wilde gelezen hebben. Misschien dat het hieraan grootendeels toe te schrijven is, dat een waarschijnlijk in het belang der liquidatie verspreid gerucht van het nederleggen der wapenen van den generaal *Liprandi*, met een leger van 20,000 man, spoedig ingang heeft kunnen vinden. De rente en alle andere fondsen, die in het begin zeer flaauw waren, rezen spoedig; tot deze gunstige verandering in den koers droeg ook een ander ter beurze verspreid gerucht bij, namelijk, dat de Koning van Pruissen verklaard had, dat men van den troonopvolger eene politiek verwacht, die meer naar die der Westersche mogendheden overhelt, waardoor dan tevens de politiek van Duitschland wel eene andere rigting zou bekomen. Later gingen de koersen weer terug, ten gevolge van het gerucht van een begin van opstand in Italië. Wij behoeven bijna niet te zeggen, dat het gerucht van den dood des Konings van Pruissen weldra onwaar bevonden werd.

— Men wil dat in de maand Julij en in het begin van Augustus, de maarschalk *Vaillant* zijne depêches zeer vermenigvuldigde, om berigten te ontvangen omtrent den staat en den gang der belegeringswerken. *Pelissier*, eindelijk ongeduldig geworden, antwoordde: Gij verveelt mij, kom zelf zien. Eenige dagen vóór den 15den Aug. drong de maarschalk er op aan, dat op dien dag iets zou worden beproefd. *Pelissier* antwoordde: het is onmogelijk, men is niet gereed, en toen de maarschalk verder aandrong en er bijvoegde, dat de Keizer wenschte, dat den 15den iets gedaan werd, was het antwoord: Zeg in dat geval aan den Keizer, dat hij het zelf kome beproeven. Deze antwoorden, den Keizer medegedeeld, hebben hem doen lagchen; hij zag daarin een nieuw blijk van de rondborstigheid en drift des generaals.

— De Onderkoning van Egypte, *Saïd*-pacha, wordt heden te Marseille verwacht. Hij zal de tentoonstelling alhier bezoeken.

— In den *Moniteur* wordt verslag gedaan van het verhandelde in het internationale congres van statistiek, 't welk te Parijs is bijeengekomen en welks werkzaamheden de leden gedurende vijf zittingen hebben bezig gehouden.

„Deze bijeenkomst van het congres (dus leest men in den *Moniteur)* in het jaar 1855, te Parijs, te midden van de drukte en levendigheid, welke een gevolg zijn van de ter algemeene tentoonstelling ingezondene wonderen, — te midden van de geestdrift, welke is ontstaan op het vernemen van de in het buitenland behaalde schitterende zegepralen, — deze bijeenkomst, welke op zich zelve reeds de verzekering en tevens de waarborg is van den vrede der natiën, — is wel geschikt om eene diepe en duurzame herinnering na te laten. In meer dan één opzigt is zij hoogst belangrijk geweest, en dat wel eensdeels door het aantal en het aanzien der daaraan deelgenomen hebbende leden; — voorts door het gewigt der, niettegenstaande den spoed, met zorg door de sectiën uitgewerkte rapporten; — eindelijk door de verhevene strekking der beraadslaging en de onafgebroken aandacht, met welke het congres de verschillende redenaars heeft aangehoord."

Van wege de Fransche regering wordt thans medegedeeld, dat het hoofd der afdeeling algemeene statistiek, verbonden aan het Fransche ministerie van openbare werken, last heeft bekomen tot het vereenigen in één boekdeel van al de werkzaamheden, waarmede het congres van 1855 zich heeft bezig gehouden.

Den 15den September hebben de leden van het congres, ten getale van 150 personen, aan een' maaltijd deelgenomen, bij welke gelegenheid het niet aan feestdronken heeft ontbroken. De Fransche minister *Rouher* heeft onder anderen een' dronk ingesteld „op de wetenschap." De baron *Charles Dupin* heeft hulde gebragt aan Keizer *Napoleon III* en aangemerkt, dat de vrije uiting der gedachte in Frankrijk volstrekt niet aan banden is gelegd; — dat alle vreemdelingen, die het congres hebben bijgewoond, zich daarvan hebben kunnen overtuigen en tevens van de omstandigheid, dat de Fransche regering niets anders beoogt dan de bestrijding der noodlottigste aller vrijheden, te weten, de vrijheid der regeringloosheid.

— De prijs van het brood is te Parijs merkelijk verhoogd. In de voorstad St. Denis had eenige opschudding plaats. Er werden eenige arrestatiën bewerkstelligd.

— Men heeft alweder een spoorweg-ongeluk te betreuren. Gisteren was de trein van Lizieux naar Parijs, eenigzins later dan behoorde, aan het station te Maisons wachtende op de contrôle der biljetten. Hetzij dat de gewone seinen langs den weg niet gedaan waren, hetzij door een ander toeval, de posttrein van Havre kwam, den weg vrij wanende, aanstoomen tegen den trein van Lizieux, waardoor eenige waggons zwaar beschadigd werden. Hoewel een zeker aantal reizigers gewond en gekneusd werden, heeft men geene dooden te betreuren.

— Niettegenstaande *Bellemare* krankzinnig is verklaard, zal de instructie ter zake van den door hem volbragten moordaanslag haren geregelden loop hebben, om tot de zekerheid te geraken, dat die ongelukkige niet heeft gehandeld op ingeving en aanhitsing van medepligtigen, die in het vol bezit van hun gezond verstand en derhalve meer schuldig dan de dader zijn.

BELGIË.

BRUSSEL, 18 September.

Ten gevolge van de rijzing der graanprijzen, hebben eenige houders van bierhuizen te Brussel besloten den prijs van het bier eenigzins te verhoogen. Daar het bier sedert zeer langen tijd steeds tegen den zelfden prijs van 12 centimes voor de halve kan verkocht is geworden, heeft deze verhooging tot veel misnoegen aanleiding gegeven, hetwelk zich in den avond van gisteren door zamenscholingen en het plegen van baldadigheden aan die bierhuizen geopenbaard heeft. De politie heeft tusschen beide moeten komen om de orde te herstellen, en, daar ook heden morgen zich beginselen van zamenscholing vertoonden, maatregelen tegen den avond genomen om de rust te handhaven.

De *Indépendance* behelst te dezer gelegenheid een vertoog, waarin aangetoond wordt, hoeveel gunstiger ten aanzien van de prijzen der levensmiddelen de toestand is der staten, waar het beginsel van vrijheid des handels gehuldigd wordt. Hier in België, zegt het blad, zijn wij onverstandig genoeg geweest om de handelsvrijheid, wier weldaden elders op zoo hoogen prijs geschat worden, te wantrouwen; en nu dragen wij de straf daarvoor. Wij hebben den uitvoer der granen verboden en juist daardoor den invoer tegengehouden. Zoo hebben wij, gedurende de zeven eerste maanden van het jaar, in weerwil van den zeer hoogen prijs aan onze markten, slechts 44,404,000 kilogrammen tarwe en 11,812,000 kilogrammen rogge van buiten 's lands outvangen, tegen 75,577,000 kil. tarwe en 23,883,000 kil. rogge in 1854. Dit verschil van 44 millioen kilogrammen wordt ter naauwernood opgewogen door het verschil hetwelk zich in den uitvoer vertoont, waaruit blijkt, dat het verbod van uitvoer den invoer belet heeft van eene gelijke hoeveelheid graan, als waarvan het den uitvoer heeft tegengehouden. Dit verbod heeft dus de hoeveelheid voedingsmiddelen ter beschikking van ons land niet vermeerderd, maar wel de handelsoperatiën belemmerd of belet, en juist daardoor bijgedragen tot verhooging der prijzen op een tijdstip, waarop de bevolking het meeste behoefte aan lagere prijzen ondervond. Dit is eene nieuwe les voor onze voorstanders van verbodswetten, waarvoor ongelukkig het gansche land heeft moeten betalen."

— Sedert de in werking brenging van het traktaat, hetwelk den nadruk in België van Fransche boekwerken verbiedt, is de toestand der boekdrukkerijen zeer ongunstig. Ten einde zooveel mogelijk voor de belangen van de werklieden, die in dezen tak van nijverheid hun bestaan vonden, te zorgen, heeft de minister van oorlog bij al de korpsen van het leger het gebruik van autografische persen verboden.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Dingsdag den 18den September.

De heer mr. *J. A. Philipse* aanvaardt, na opening dezer eerste zitting, het hem bij koninklijk besluit van den 12den dezer opgedragen voorzitterschap der Kamer voor het ingetreden zittingjaar van 1855—1856 en houdt bij die gelegenheid de navolgende rede:

„MIJNE HEEREN!

„Het heeft aan Z. M. den Koning behaagd, om het voorzitterschap dezer Kamer op nieuw aan mij op te dragen.

„'s Konings keuze eerbiedigende, wil ik tevens openlijk betuigen, dat deze gunst van Zijne Majesteit door mij met diep gevoelde dankbaarheid is ontvangen.

„Eene der gewigtigste en meest vereerende betrekkingen acht ik het toch uwe vergaderingen te mogen leiden en uwe werkzaamheden te mogen regelen.

„Hiertoe geroepen te worden, wordt door mij, als een bijzonder blijk van vertrouwen, hoog gewaardeerd; doch hoe grooter dat vertrouwen is, des te zwaarder wordt dan ook de verpligting die op hem rust, aan wien het wordt geschonken. Ik zal echter trachten, Mijne Heeren, om onder Gods hulp daaraan te beantwoorden.

„Dankbaar erkennende, dat het mij vergund geweest is om met u, Mijne Heeren, de vorige zitting ten einde te mogen brengen, gekenmerkt door zóó vele en zóó belangrijke werkzaamheden, vat ik welgemoed de op nieuw mij opgelegde taak weder op, en verzoek u, Mijne Heeren, om, even als vroeger, door uwen bijstand en uwe ondersteuning, waarvoor ik bij herhaling dank zeg, mij in de volbrenging daarvan zooveel mogelijk behulpzaam te willen zijn.

„Van mijne zijde, hiervan bied ik u de welgemeende verzekering aan, zal alles worden aangewend om den leden dezer aanzienlijke Vergadering hunne zóó gewigtige werkzaamheden, voor zooveel dit in mijn vermogen zal zijn, gemakkelijk en aangenaam te maken.

„Laat ons dan allen te zamen, Mijne Heeren, onze beste krachten aanwenden, om ook in deze zitting, met den anderen tak der wetgeving, te helpen tot stand brengen al wat bevorderlijk zal kunnen zijn tot welzijn van ons dierbaar Vaderland.

„God zegene daartoe onze vereenigde pogingen!

„Ik verklaar de mij opgedragen taak te aanvaarden."

De trekking der afdeelingen heeft daarna plaats gehad, waarna de leden zich naar hunne sectiën hebben begeven, om zich bezig te houden met de benoeming van voorzitters, onder voorzitters en leden der commissie tot het ontwerpen van een adres van antwoord op de Troonrede.

Door de afdeelingen zijn gekozen: 1) tot voorzitters, de heeren *van Nispen van Pannerden*, *van der Oudermeulen*, *van Aylva van Pallandt* en *van Swinderen*; 2) tot onder-voorzitters, de heeren *Borski*, *van Goltstein v. Oldenaller*, *Bosch van Drakestein* en *van Sasse van Ysselt*, en 3) tot leden der commissie tot het opstellen van een adres in antwoord op de Troonrede, de heeren *de Vos van Steenwijk*, *van der Oudermeulen*, *van Aylva van Pallandt* en *van Eysinga.*

Die commissie is bereids met haar ontwerp gereed; het is reeds gedrukt en rondgedeeld en is naar de afdeelingen verzonden, om daar te worden onderzocht.

In deze zitting is onder anderen, op grond van art. 18 der vreemdelingen-wet, ingekomen een Koninklijk besluit, waarbij, ten gevolge van de ontvangen rapporten, bevolen wordt dat de bekende vreemdeling *P. J. F. de Geest*, gewezen R.-Kath. priester, wiens tegenwoordigheid in het land gevaarlijk voor de publieke rust geacht wordt, binnen den tijd van veertien dagen, na bekomene kennisgeving, het land zal moeten ontruimen.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag den 18den September.

Het tijdelijk voorzitterschap wordt waargenomen door het oudste lid in jaren, den heer *Anemaet*.

Aan de orde is de benoeming van drie kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer, gedurende het tegenwoordig zitting-jaar. Er zijn 61 leden tegenwoordig.

Bij de eerste stemming voor den eersten kandidaat erlangt de heer *Gevers van Endegeest* 21 en de heer *Strens* 23 stemmen; bij de tweede stemming de heer *Gevers* 31 stemmen, *Strens* 24, zoodat de heer jhr. mr. *D. T. Gevers van Endegeest* met volstrekte meerderheid benoemd is tot eersten kandidaat.

Tot tweeden kandidaat wordt bij eene vierde stemming benoemd de heer mr. *M. P. H. Strens* met 30 stemmen, terwijl op den heer *van Rappard* 29 stemmen waren uitgebragt en 1 blanco biljet in de bus werd gevonden.

Tot derden kandidaat wordt bij eene vierde stemming benoemd de heer *van Rappard* met 30 stemmen, tegen 26 op den heer *Hugenholtz* en 4 in blanco.

Daarna is de Vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE, 18 September.

Bij Kon. besluit van den 16den is de heer jhr. mr. *J. A. Singendonck*, griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 14den is benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements regtbank te Goes, mr. *J. Cohen*, advokaat te Assen.

— Door het gemeentebestuur van Amersfoort is den 17den Sept. uitdeeling gedaan van de ingekomen gelden ter zake van den watersnood. Het meerendeel der betrokken personen, tot de behoeftigen behoorende, ontving nagenoeg het geheele bedrag van de opgegevene schade.

— Men schrijft uit Monfoort, onder dagteekening van den 14den Sept. j.l.: „Op het onverwachtst is de pastoor alhier uit zijne kerkelijke betrekking door den bisschop ontslagen, tevens met bevel om onverwijld voor de geestelijke vierschaar in 's Bosch teregt te staan. De man is vertrokken om de acte van beschuldiging en het daarop gebouwde vonnis te gaan hooren. Allerlei gissingen naar de oorzaken en gevolgen van dien „hiërarchischen" maatregel worden daar geopperd. De meesten meenen, dat hij, althans in de oogen der hooge geestelijkheid, te liberaal was en te veel conversatie hield met den predikant; enkelen zijn er echter, die andere motieven noemen voor zijne verwijdering, terwijl allen het daarin eens zijn, dat zijne sententie zal luiden: „Ontslag uit de dienst met bannissement naar een klooster."

Van den 19den. Z. M. heeft jhr. mr. *D. T. Gevers van Endegeest* benoemd tot voorzitter der Tweede Kamer. Morgen te twee uur zal die Kamer eene zitting houden.

's HERTOGENBOSCH, 17 September.

Heden voormiddag trok volgens gewoonte de Eindhovensche processie naar Meerveldhoven; gekomen achter Blaarthem, buiten de kom der gemeente, werden verschillende sieraden voor den dag gehaald en door sommige jongelingen en meisjes, allen op het sierlijkst uitgedost, gedragen; dezelve bestonden in een kruisbeeld, twee groote en onderscheidene kleine vanen enz.; de processie trok onder bidden en zingen van godvruchtige liederen door tot in de nabijheid der kapel; daar werd een sierlijk Lieve-Vrouwenbeeld door verschillende jonge dochters gedragen; waarop de officier van justitie te Eindhoven zich bij den troep voegde en de lieden aankondigde dat een dergelijke optogt in [illegible] van den eerw. heer rector (welke eenvoudig in zijn toga gekleed was) en van de processiemeesters en de door het volk gezongene liederen te hebben opgeteekend, heeft z. ed. de processie in de verte gevolgd en in de kapel de godsdienstoefeningen, welke waarlijk stichtend waren, bijgewoond. De terugtogt heeft op dezelfde wijze plaats gehad, als de optogt, en alles is in de volmaaktste orde afgeloopen.

APELDOORN, 15 September.

Voor eenige dagen heeft alhier eene zamenkomst plaats gehad van papier-fabrikanten, uit deze en de naburige gemeenten Epe, Vaassen, Beekbergen, Loenen en omstreken, ten einde maatregelen te nemen tegen het, met elken dag minder wordende vertier, dat de handel in zoogenaamd handpapier, zoowel hier te lande als buitenslands ondervindt, wordende hetzelve tegenwoordig maar al te zeer verdrongen door het machine-papier. Treurig inderdaad is het te zien, hoe weinig het den fabrikanten mag gelukken, de zaken aan den gang te houden; hoe er van den eenen dag op den anderen wordt uitgezien naar eene gewenschte verandering; hoe men, door de voordeelen die de landbouw aanbiedt uitgelokt, langs dien weg zijne zaken zoekt staande te houden, en men — nu het tijd is het noodige getal fabrijkarbeiders in te huren — huivert zulks te doen, niet wetende wat het einde zijn zal.

En inderdaad is deze zorg niet overdreven. Zoo lang toch, zoo algemeen als nu, het in zoo menig opzigt voortreffelijk Geldersch handpapier wordt ter zijde gesteld, en de prijzen der grondstoffen — vooral van blaauwsel en lijm — meer en meer rijzen, kan het niet anders, of velen zullen, bij gebrek aan voldoende fondsen, hunne fabrijken weldra moeten sluiten. De onlangs te 's Gravenhage plaats gehad hebbende aanbesteding van Hollandsch of Geldersch handpapier heeft bovenbedoelde zorg zeer vermeerderd, en menigen kenner verbaasd doen staan over den geringen prijs, waarvoor aldaar belangrijke partijen zijn aangenomen. Of men er evenwel van dezen kant in zal slagen om op voorstel van eenige fabrikanten, geen papier, dan tegen de wezenlijke waarde, van de hand te zetten, — en velen niet reeds spoedig van hun plan daartoe zullen moeten afzien, is iets hetgeen wij ter wille der nijverheid wenschen, doch waaromtrent wij nog al vrees voeden.

LEEUWARDEN, 19 September.

Wij vernemen dat de schier bij iederen paardenliefhebber, althans bij elken beminnaar en bezoeker van harddraverijen in Nederland, als bekwamen pikeur bekende *Jan Pieter Oepkes de Boer*, j.l. Zondag morgen te één uur, in ruim 68jarigen ouderdom, te Dordrecht is overleden. Om zijne behendigheid in de rijkunst in het algemeen en het berijden van harddraverspaarden in het bijzonder, als ook om de honderden prijzen die hij, veelal door zijne meerdere bekwaamheid, heeft behaald, zal „*Jan Pieter Oepkes*" in de harddraverswereld zeker nog langen tijd met lof worden genoemd.

— Er hebben zich ook in deze provincie hier en daar gevallen van cholera opgedaan. Wat intusschen deze stad betreft, zoo mag men er zich in het algemeen over eenen gewenschten gezondheidstoestand verheugen. Het cijfer der overledenen is sedert eenige weken zelfs minder dan gewoonlijk het geval is.

ASSEN, 19 September.

Men weet dat de provinciale staten van Drenthe in hunne zomervergadering hebben besloten, om aan de Tweede Kamer der Staten Generaal een rekest in te dienen, ten einde een parlementair onderzoek te doen plaats hebben omtrent den tol op 't Zwolsche diep. Ook de schippers te Zwolle en te Zwartsluis, ten getale van 200, hebben een rekest aan de Tweede Kamer ingediend, eveneens verzoekende dat de Tweede Kamer een onderzoek moge bevelen volgens art. 90 der Grondwet omtrent de zaak der tolheffing op 't Zwolsche diep, en daarna zal besluiten over de bezwaren van adressanten, zoo als dan in 't belang van billijkheid en regtvaardigheid zal bevonden worden te behooren.

— Op twee plaatsen in het stads-bosch alhier is, met tusschenruimte van eenige dagen, gepoogd brand te stichten; bij twee denneboomen heeft men dorre takken verzameld en deze in brand gestoken, zoodat de bast dier boomen reeds een aanmerkelijk eind in de hoogte is verbrand, en het inderdaad, bij de tegenwoordige droogte, te verwonderen is, dat er geen

boschbrand ontstaan is. Wie deze schandelijke bedrijven, hetzij dan met misdadige oogmerken, hetzij uit brooddronkenheid mogen bedreven hebben, wij hopen zeer, dat de poging der politie, om de daders te ontdekken, moge gelukken, ten einde deze de verdiende straf ondergaan.

— De beroemde botermarkt te Meppel heeft l.l. Donderdag eene bijzonderheid opgeleverd, die daar nimmer heeft plaats gevonden; de boter is namelijk eensklaps zoo in prijs gestegen, dat er op den weekmarktdag prijzen voor genoemd artikel zijn besteed geworden, zooals dit daar door al de vroegere dure tijden heen nog nooit heeft plaats gevonden. Van het ½ vat boter, dat verleden week voor den reeds hoogen prijs van f 40 werd verkocht, was nu de prijs gestegen tot f 45; terwijl men zegt, dat er voor een enkel dergelijk vat zelfs f 46 is betaald; kostende als hoogste prijs de kluitboter het Ned. pond f 1.10 à f 1.15. Tevens waren vele andere ter markt gebragte producten zeer willig en vrij aanmerkelijk hooger in prijs dan op den vorigen marktdag. Voor deze plotselinge stijging der prijzen weet men geene oorzaak.

— Na ingewonnen berigten op de herhaalde klagten tegen de ondernemers W. Visscher, A. Visscher en A. Kiesbrink, te Zwolle, is hunne vergunning voor eene wagendienst tusschen Leeuwarden en Meppel en omgekeerd, bij beschikking van den 19den September, ingetrokken, in te gaan met den 1sten October aanstaande.

GRONINGEN, 18 September.

Naar men verneemt, is heden morgen door de arrondissements-regtbank alhier veroordeeld L. C., oud 10 jaren, tot eenzame opsluiting voor den tijd van twee maanden, en in de kosten, wegens diefstal van een gouden hals- of knipslot uit eene gesloten kast, staande voor het huis van een' te Hoogezand wonenden zilversmid, van welken diefstal in der tijd door ons is melding gemaakt; — en K. B. V. tot eenzame opsluiting voor den tijd van drie maanden en in de kosten, wegens diefstal ten huize van zijne meesteres te Siddeburen in den avond van den 27sten Junij gepleegd.

Mede is op heden morgen veroordeeld zekere hier ter stede wonende bakkersloopjongen E. L., oud 14 jaren, tot eenzame opsluiting van twee maanden, en in de kosten van het geding, ter zake deze, terwijl hij als loopjongen voor loon in dienst was, bij een' hier ter stede wonenden bakker, en met den broodkorf bij diens klanten rondging, eenige gelden, met welker ontvangst hij belast was, niet verantwoord had, maar ten eigen bate aangewend of arglistig te zoek heeft gemaakt.

— Te Emmen had den 18den het volgende treurig voorval plaats. Een man uit Weerding, vader van zeven kinderen, bevond zich boven in den toren, om bij de begrafenisplegtigheid van eene buurvrouw de klok te luiden, doch had daar bij het ongeluk van boven neder te vallen. Hij werd op denzelfden lijkwagen, waarop zijne buurvrouw grafwaarts is gevoerd, levenloos te huis gebragt.

Uit Franeker wordt ons van den 19den een dergelijk ongeluk gemeld: „Een meisje van 16 jaren, voor een paar dagen bij hare familie zijnde, zou op den avond van dien dag, terwijl haar oom en tante uit waren, iets op den wal verrigten. Door de duisternis misleid, loopt zij in het water, met dat ongelukkig gevolg, dat zij levenloos werd opgehaald. De droefheid der familie en ouders is ligt te beseffen, te meer daar zij eene enige dochter was."

— Onder begunstiging van het schoonste weder, had Maandag namiddag te Nieuwolda de gewone jaarlijksche harddraverij plaats. Acht paarden, alle uit de provincie Groningen, verschenen in de baan, om te dingen naar den uitgeloofden prijs en premie; welke eindelijk behaald werden, de prijs, zijnde een fraaije zilveren tabakspot, door het paard genaamd Kroontje, toebehoorende aan den heer W. J. Bakker, te Spijk, en bereden door diens zoon J. W. Bakker, en de premie, zijnde een dito vuurkomfoor, door het paard Welmoed, toebehoorende aan den heer B. H. Rietema, van Hornhuizen, en bereden door den pikeur J. Olthof. Eene talrijke menigte was dit volksfeest komen bijwonen; na afloop der harddraverij bleef men in gulle vrolijkheid nog eenige uren bijeen en had, voorał het jeugdig gedeelte, veel genoegen door deze landelijke uitspanning.

— Men verneemt, dat bij de arrondissements-regtbank te Assen aanhangig is eene zaak tegen zekeren H. Roe van Veenhuizen, ter zake van laster in de Kamper Courant, tegen dr. Swaagman van Groningen, daar hij in die courant gevraagd heeft of dr. Swaagman reeds afschaffer was, toen deze hem vroeger als heelkundige had bezocht, bij gelegenheid van een val en daarop gevolgde beenbreuk, en waarin wordt gevraagd: „of dr. Swaagman welligt een bekeerling is?"

— Z. Exc. de minister van financiën heeft de ambtenaren bij de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen aangeschreven, dat zij, nadat Rusthebben, zich mogen belasten met het opmaken van reklesten of reclamatiën in zake van directe belastingen, zijnde de hoofdambtenaren uitgezonderd, om daarop zeer streng te letten. Zij, die gemoen waren hunne reclamatiën om teruggave van belasting voor zes maanden, wegens het afschaffen van het belastbaar gebruik hunner paarden, door de ambtenaren of hunne familieden te doen opmaken, worden op de voorschriften verbodsbepalingen opmerkzaam gemaakt, met opmerking wijders, dat hunne reclamatiën als boven vóór den 1sten November bij h.h. ged. staten of door tusschenkomst van den controleur moeten zijn ingekomen.

— Volgens een berigt van Z. M. consul te Zante, heeft men op de Jonische eilanden in dit jaar, in vijf tot acht wijngaarden, op groote schaal het zwavelpoeder, als middel tegen de druivenziekte, met gewenschten uitslag beproefd. Men strooide dat poeder driemaal op de vrucht, den eersten keer vóór het opengaan der bloem, tegen half April, en de beide andere keeren telkens ongeveer eene maand na elkander; hiertoe werden kleine zijden zeeven, en op plaatsen wier ligging het gebruik daarvan niet toeliet, blaaspijpen gebezigd.

Over het geheele Rijk genomen, is hetgeen als gemaal en aan binnenlandsch gedistilleerd als rijks-belasting wordt opgebragt, nagenoeg gelijk.

De opbrengsten van het gemaal en gedistilleerd over 1854 zijn aldus:

Provinciën	Gemaal. Rijksbel.	Gemaal. Gem.-opc.	Binn. Gedist. Rijksbel.	Binn. Gedist. Gem.-opc.
Noordbrabant	f 567,000	f 69,789	f 328,000	f 27,781
Gelderland	- 541,000	- 83,000	- 516,000	- 115,000
Noordholland	- 828,000	- 896,529	- 850,058	- 588,480
Zuidholland	- 1,229,000	- 905,835	- 1,180,000	- 338,336
Zeeland	- 396,000	- 82,169	- 148,000	- 60,272
Utrecht	- 248,000	- 121,418	- 320,000	- 114,357
Friesland	- 243,000	- 214,218	- 275,000	- 221,601
Overijssel	- 211,000	- 46,958	- 225,000	- 69,869
Groningen	- 170,000	- 58,853	- 328,000	- 106,852
Drenthe	- 85,000	- 18,022	- 56,000	- 11,560
Limburg	- 200,000	- 24,126	- 146,000	- 11,159
Het Rijk	f 4,718,000	f 2,504,288	f 4,025,000	f 1,446,010

De Middelburgsche Courant, deze staten mededeelende, zegt, dat er bij eene afschaffing van de gemeentel. gemaal-belasting een redelijk equivalent is te vinden in de verhooging van die op het gedistilleerd, en voegt er bij: bij de mogelijke verhooging tot welk bedrag men dan het gedistilleerd wel zou kunnen belasten, verwijzende men ons hier even het voorbeeld van Engeland aan te halen, alwaar die belasting in gewone tijden (thans is zij nog door den oorlog verhoogd) niet minder dan f 104 per Ned. vat, of ruim f 1 per Ned. kan bedraagt. Voor Engeland en Wales alleen (16 mill. zielen) geeft dit dan ook rede circa f 40,000 000 of circa f 2.50 per hoofd der bevolking — voor het geheele Rijk (28,000,000) — ongeveer 100,000,000 gulden (acht en een half mill. £) of ruim f 3.50 per hoofd.

Sondtol-kwestie.

Aangaande dit onderwerp lezen wij in een Noord-Amerikaansch dagblad het volgende:

„De vraag, of het Denemarken nog langer veroorloofd zal worden in den Sond tol te heffen van de aldaar naar de Oostzee passerende schepen, wordt wederom algemeen besproken, en hare oplossing, even als van vele andere vragen, konde wel eene van den uitslag des tegenwoordigen oorlogs afhangen. Ook hier in de Vereenigde Staten is deze tol de laatste jaren in ernstige overweging genomen, en hebben vooral de grootere handelsbladen zich met kracht de zaak aangetrokken, om door herhaalde opmerkingen de anders slaperige diplomatie voorwaarts te drijven.

De Zwarte zee is reeds lang voor den handel open, de Middellandsche bevrijd van zeeroovers, de Oostzee is gesloten. Het is tijd, de doodelijke stilte, die jaren lang over de Sondtol-vraag zweefde, op te heffen, en de aandacht op deze alom gevoelde beperking des handels te vestigen.

Denemarken houdt den sleutel der Oostzee in zijne handen, en dwingt den handel der gansche wereld, jaarlijks millioenen in zijne kassen te storten. Het hooge en de regelmatigheid des tols onderscheidt het alleen van het vroeger onvrijwillig geschenk, dat de handeldrijvende natiën den Barbarijsche zeeroovers te betalen hadden. De drie eenige uit- en ingangen der Oostzee, de Sond, de groote en kleine Belt, zijn bezet met beambten en vestingwerken.

De gezamenlijke doorvoer, vanwaar zij komt, of waarhenen zij gaat, is aan bepaalde regten onderworpen; geen schip, onder welke vlag ook, durft zich aan dit regt onttrekken; den vergetenden wordt door een los schot gewaarschuwd bij te leggen en te betalen; hoort hij niet, zoo dringt een scherp schot in de zijden zijns schips. Het is zonder invloed gebleven dat reeds sedert 200 jaren Denemarken slechts den eenen oever in zijn bezit houden konde. De vreedzame koopvaarder wordt genoodigd onder het bereik der vestingkanonnen door te zeilen.

Wel konden de schepen zich op het afwisselend breede en smalle vaarwater buiten schot houden en onder de Zweedsche kust doorzeilen, doch de vrije vaart is verboden. De groote Belt, een natuurlijke weg, toegankelijk voor schepen van alle grootte, — de Engelsche en Fransche vloten hebben dezen weg gepasseerd, — wordt van de zuidzijde door het geschut der vesting Nyborg bewaakt; de kleine Belt heeft de vesting Fredericia. Zoo onnatuurlijk deze dingen inderdaad zijn, Rusland, de kolossus van de Zwarte tot de Baltische zee, deze eeuwigdreigende massa, die gelijk een berg drukt, op alle vooruitgangen des tijds, op iedere opwekking in de toekomst, beschermt de Deensche zeevlag.

Pruissen gevoelt zich te zwak om de dwangheerschappij der Oostzee zich van den hals te schuiven; Oostenrijk zwijgt; Duitschland laat zijne in- en uitvoeren door den tol in prijs stijgen; Zweden en anderen verheffen hunne klagten zonder gevolg; Engeland en Frankrijk hebben tot hiertoe het juk geduld; slechts de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zijn niet langer geneigd het middeleeuwsche juk hunne onderwerping te blijven betuigen.

Reeds in 1843 verklaarde hun eerste minister, nadat de Europesche zeemagten door Denemarken in slaap gewiegd waren, „dat Denemarken tot op dezen dag voortgaat zonder eenig regt eenen hoogst zonderbaren tol op alle goederen te heffen, die den Sond in- en uitgaan. Denemarken kan deze afgave, noch natuurlijk, noch naar het volkenregt, noch onder eenig ander voorwendsel, anders dan als een oud gebruik afnemen. Het bewijst voor zijnen tol niet de minste dienst. Algemeen heerscht de ontevredenheid bij alle in den Oostzeehandel belang hebbende natiën, over deze onnoodige en vernederende contributie. Voor de Vereenigde Staten is de tijd gekomen om eene juiste en bepaalde schrede te doen, hunnen Oostzeehandel van den opgelegden druk te bevrijden." Deze woorden veroorzaakten in gemeld jaar 1843 in Koppenhage eene ongemeene onrust; het gelukte echter door Russische bemiddeling den gevaarlijken stoot af te wenden, en niet vóór dezen tijd werd door de Vereenigde Staten andermaal de stormladder tegen Denemarken opgerigt. In vorige eeuwen was de weerlooze koopvaarder de bescherming tegen zeeroovers en vrijbuiters welkom, en bereidwillig werd den Denen een geleidegeld betaald. Naderhand, toen lichtvuren, tonnen en baken werden opgerigt, om den weg te wijzen op eene gevaarlijke, met klippen gevulde zee, werd eene vergoeding voor aanleg en onderhoud dier werken gaarne gegeven. De vrije zee bovendien met hooge tollen van allerlei aard, voor schip en waren te beleggen, alleen en uitsluitend voor eigen voordeel, zonder eenige tegendienst — bescherming behoeft men niet meer en Denemarken konde haar ook niet geven — behoort in de tijden der middeleeuwen. Der zake kundige onderzoekers hebben voor lang reeds opgespoord, dat de tol oorspronkelijk begonnen is met de heffing eener afgave van zout en wijn, en een gering scheepsgeld. Zelfs toen voerde dit reeds tot hevige oorlogen met de magtige Hanzeesteden. Hunne zegenrijke wapenen overwonnen in 1363 en 65 Koning Waldemir III, en bedongen bevrijding van tol, voor altijd.

Deze verbonden werden niet geacht, de schepen der Hanzeesteden werden reeds kort daarna weder aangehouden en tot betaling des tols gedwongen. Nieuwe overwinningen deden de tolvrijheid andermaal bepalen, dat in 1443, 1477, 1524 en het stelligst in 1560 herhaald werd.

Tusschen deze verschillende hernieuwingen van het regt van vrijen doortogt voor de schepen der verbondene steden, wijst de geschiedenis ons op menigvuldige belastingen en ongeregeldheden aan de zijde van Denemarken, die het door de wapenen verkregene regt der Hanzeesteden niet langer wilden eerbiedigen. Bovendien gelukte het den Denen later, door begunstiging en bevoorregting der magtige Nederlanden, eenen duchtigen bondgenoot tegen de verbondene steden te winnen.

Duitschlands handel heeft alzoo reeds lang met verbittering tegen de heffing des tols gekampt. Het moet zich echter nu vergenoegen met eenen vragenden blik naar de Vereenigde Staten te werpen, en wij twijfelen ook niet, of, wanneer niet de uitgang des tegenwoordigen oorlogs eene verandering te weeg brengt, de eindelijke oplossing der vraag, den Vereenigde Staten zal voorbehouden blijven.

Den oppervlakkigen beschouwer mag deze zaak voor Amerika van weinig belang schijnen, doch het levendig aandeel, dat ook hare handelswereld er aan neemt, en de dringende aanmaningen derzelve voor eene spoedige oplossing, moeten ons overtuigen, dat deze vraag van meer gewigt is, dan men oppervlakkig denken mogt. — Overigens is deze Sondtolvraag noch eene Amerikaansche, noch eene Russische — zij behoort in het gebied der handelspolitiek."

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 20 September.

De Moniteur behelst een geruststellend artikel betreffende den prijs der levensmiddelen. De regering zal alle middelen in het werk stellen, ten einde den aanvoer van granen uit het buitenland gemakkelijker te maken, en het deficit weder aan te vullen, dat bij benadering wordt geschat op 7 millioen mud, terwijl in gewone jaren door Frankrijk 82 millioen mud wordt geproduceerd.

EFFEKTENBEURS.

AMSTERDAM, 20 September.

Nederland Werk. Schuld	à 2½	pCt.	63⅝.
Dito Dito	„ 3	„	76.
Dito Dito	„ 4	„	93$\frac{9}{16}$.
Oostenrijk Metalliek	„ 5	„	63.
Dito 1851 en 1852	„ 2½	„	32½.
Dito Nieuwe Lim. B	„ 5	„	74.
Dito Nation. Metall	„ 5	„	67$\frac{7}{16}$.
Spanje Onb. Stukken	„ 1¼	„	19½.
Dito Binnenl	„ 3	„	32¼.
Portugal	„ 3	„	40$\frac{5}{16}$.
Rusland Oblig. Hope 1798 en 1816	„ 5	„	101⅛.
Dito Dito 1828 en 1829	„ 5	„	100½.
Dito bij Hope	„ 4	„	75⅜.
Dito bij Stieglitz	„ 4	„	74⅜.

LONDEN, 20 September. Consols 90⅜.

PARIJS, 20 September. Fransche 3 pCt. 66.40.

WEENEN, 20 September. Metalliek 5 pCt. 75½; dito Nat. Leening 79⅛. Wissel op Londen f 11.02. Zilver f 15⅜.

Kerknieuws.

Utrecht, 19 Sept. Door den algem. kerker. der Ned. Herv. gemeente te dezer stede, is uit het vorige twaalftal het navolgende zestal geformeerd: Schouw Sandvoort, te Arnhem; Gewin, te Heemstede; Burger, te Vreeland; Gildemeester, te Elburg; Schijvliet, te Bennekom, en Molenaar, te Scheveningen.

Rotterdam, 18 Sept. Ten gevolge van het bedanken van ds. J. R. Eilers Koch, is door den kerkeraad der Evangelisch Luthersche gemeente alhier het volgend drietal van predikanten geformeerd: ds. J. R. Eilers Koch, te Pekela; A. D. Lohman, te Deventer, en W. D. Statius Muller, te Zutphen, en is uit dit drietal heden andermaal beroepen de weleerw. heer J. R. Eilers Koch, pred. te Pekela.

— Te Wassenaar is beroepen de heer Merens, predikant te Otterloo.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 15 Sept., kapit. v. d. Zwaag Vr. Ida en Banting Gesina, beide v. Dantzig; Scholtens Lorely, v. Suriname; Mulder Alida, v. Frederikstad; den 17den de Grooth Georg, v. Bergen; den 18den Schoe Amicitia et Fides, v. Suriname; Engelsman Gezusters Boll, v. Londen; Hazewinkel Albertina, van Dantzig. — Te Texel den 16 Aug., van der Woude Vr. Dieuwke, v. Londen; den 17den Cruys Stad Nijmegen en den 18den van der Plas Kortenaar, beide v. Akyab. — In het Vlie den 16 Sept., Munneke Baudina, v. Newcastle. — Te Helvoet den 17 Sept., Kock Goed Vertrouwen en Schaap Jacoba, beide v. Akyab. — Te Brouwershaven den 16 Sept., Kramer Ouderkerk aan den Amstel, van Batavia en Dulcliewr Jan van Brakel, v. Akyab, beide n. Rott. — Te Zierikzee den 15 Sept., Bartelse Bugger, v. Newcastle; den 16den Pott Broedertrouw, v. Corufergas n. Dordrecht. — Te Vlissingen den 16 Sept., Roelfsema Alphardt, v. Galatz. — Te Santos den 1 Aug., Zwanenburg Anna Maria Henriëtte, v. Liverpool. — Te Genua den 12 Sept., Olmans Honingbij, v. Amsterdam. — Te Lissabon den 6 Sept., Hansen Magdalena Sophia, v. Newcastle. — Te Porto den 5 Sept., Hughes Anna Catharina, v. Newcastle. — Te Cowes den 15 Sept., Ouwehand Kinderdijk, v. Akyab n. Amst. — Te Falmouth den 14 Sept., Hofman Macao, v. Rangoon n. Amst. — Te North Shields den 14 Sept., Plukje Hermanna Hendrika, van Londen; den 15den de Jong Johanna Maria, v. Amsterdam. — Te Hamburg den 15 Sept., Mulder Goede Verwachting, v. Papenburg; den 17den Schuring Catharina, v. Bremerhaven. — Te Altona den 17 Sept., Klein Eleina Jeltina, v. Amersfoort. — Te Bremerhaven den 14 Sept., Lenger Argo, v. Elsfleth; Kraak Eensgezindheid, v. Zwolle. — Te Swinemunde den 14 Sept., Bakker Vriendschap, v. Grangemouth; den 15den Scholtens Catharina, v. Newcastle. — Te Koppenhage den 13 Sept., Nagel Maria, v. Colberg; Forma Frauke en Kramer Annette Cathalina, beide v. Kampen; Giezen Libra, v. Amst.; den 14den Poort Catharina, v. Bayonne.

Binnengekomen te Texel den 18 Sept., kapit. Geelmuiden Cath. Johanna, v. Frederikstad. — Te Helvoet den 18 Sept., Goedknecht Zouthandel, v. Lissabon; Plokker Anna, v. Hartlepool. — Te Londen den 17 Sept., den Breems Trekvogel, v. Livorno. — Te Deal den 15 Sept., Huisman Anja Sietsia, v. Livorno. — Bij Goudstaart den 12 Sept., de Grooth Johanna Maria, v. Liverp. n. Stettin. — Te Falmouth den 15 Sept., Mulder Straat Baly, v. Akyab n. Rott., heeft de reis voortgezet; den 17den Mulder Harmina, v. Triest. — Bij Scilly den .. Sept., Hotze Jantje Wilkens, van Livorno naar Londen. — Te Leith den 14 Sept., Pribes Gijsberta Wilhelm., v. Memel. — Te North Shields den 15 Sept., Cappen Neptunus, van Harl. — Te Barcelona den 6 Sept., Rosenberg Bureau Veritas, v. Newyork. — Te Alicante den 4 Sept., Kok Eliza Gravelaar en Brouwer Geertrui, beide v. Antw.; den 8sten van Gelderen Alida, v. Tarragona. — Te Malta den 11 Sept., Niekus Tecla Joh., van Antwerpen.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Sept., kapit. Poppen Nanny Johanna en Huisman Aurora, beide n. Bremen; den 16den Peters Annette, n. Altona; Poppen Catharina, n. Hamburg; den 17den Butter Twee Gebroeders, n. Stockholm; Stutvoet Margaretha, naar Stettin; den 18den Rotgans Prins Frederik der Nederlanden, naar Batavia; Behrens Anna Rebecca, n. Konstantinopel; Hazewinkel Christina en Catharina, n. Odensee; Fijn Hillechiena, n. Norrköping. — Van Texel den 15 Sept., Rugh Morgenster, n. Frederikstad; den 16den Fokkema 3 Gebroeders, n. Londen; den 17den Geers Catharina, n. Engeland; van der Ley Albert van Panhuys en de Boer Sap Zwaantina Thelina, beide n. Koningsb. — Uit het Vlie den 16 Sept., de Boer Jantina, n. Stockholm; Eefting Harmanna, n. Stettin; de Jong Gouvern. baron v. Zuylen v. Nyeveld en Helmers Stad en Landen, beide n. Frederikstad; Jonker Thia, n. Laurvich; Nieting Catharina en Visser Fredrik Hendrik, beide n. Arendahl; Vos Catharina, n. Osterrisoer; Dallinga Arendina Elisabeth, n. Oudsoen; Kraan Vr. Helena en Duif Catharina Visser, beide n. Noorwegen. — Van Hamburg den 16 Sept., Gast Margaretha, n. Koningsbergen. — Van Harburg den 17 Sept., van Os Cornelia, n. Gothenburg. — Van Bremerhaven den 16 Sept., Struik Dankbaarheid en Rozenbeek Roelina, beide n. Stettin; Bos Eendragt, n. Umea. — Van Flensburg den 12 Sept., Topsand Martha, naar Dantzig.

Vertrokken van Texel den 18 Sept., kapit. Post Etje Berg, naar Konst.; Beikema Emelie, n. Venetiën; Potjer Titia, n. Triest; Grilk Anna Cath. en Kars Roelfina, beide n. Dublin; Pluym Stad Almelo en Bakker Stad Goor, beide n. Hull; Muller Preciosa, n. Drammen. — Uit het Vlie den 17 Sept., Ruiten Verwachting, n. Schotland; Koetze Onderneming, n. Frederikstad. — Van Helvoet den 18 Sept., Prak Hermina, n. Stettin. — Van Brielle den 18 Sept., Koster Drie Gezust., n. Frederikstad; Poort Dirkje, n. Hamb. — Van Maassluis den 18 Sept., Leuning Bettruida, n. Rugenwalde.

Zeilklaar te Galatz den 6 Sept., kapit. Laurens Alida Henriette, n. Amst. — Te North Shields den 14 Sept., Jonker Zwaanette, n. Cadix; Munneke Marchina Gesina, n. Koningsb.

In lading te Londen den 13 Sept., kapit. Stuitje Christ. Joh., n. Dantzig.

Zoutkamp, 19 Sept. Vertrokken den 17 Sept., kapit. Drewes 2 Gezusters, n. Eider.

Zeilklaar den 18 Sept., kapit. Glim Willemtina, n. Sunderland; Gruppelaar Zwaantina, n. Osterrisoer; Drewes Hinderika en de Jong Jantina Meijer.

Zeilklaar te Galatz den 6 Sept., kapit. Lourens Alida Henriette, n. Amsterdam.

Oostmahorn, 19 Sept. Ter reede gearriveerd den 16 Sept., kapit. Waterborg Katrina, v. Newcastle en den 17den Wendstra de 4 Gebroeders, v. IJstad, beide n. Groningen; den 18den Greven de Goede Hoop en de Haan Alida, beide v. Nijhuis n. Amsterdam.

Vertrokken den 19 Sept., kapit. Drewes de Twee Gezusters, Tent Maria en Drewes Henderika, alle 3 v. Groningen op avontuur; Faber Henderika Catharina, n. Rendsburg en Visser Hillegonda Maria, n. Oudsoen, beide v. Dockum; Kragt de Vrouw Catharina, v. Harlingen n. Leer; Huges Johan Gerard, v. de Zoutkamp n. Noorwegen.

Zeilklaar kapit. Pik Janneke Henderika, Oostema Hunzingo, Gruppelaar Zwaantina en de Jonge Jantje Meier.

Volgens brief van kapit. Hoekstra, voerende het schip Palembang, van Batavia naar Amsterdam gedestineerd, heeft hij op de hoogte van Kaap de Goede Hoop zeer zware stormen doorgestaan en lek schip bekomen. Men hoopte het lek spoedig te vinden en te herstellen, om de reis weder te kunnen voortzetten.

Gepraaid den 22 Junij, op 33° 45′ Z.Br., 33° 54′ O.L., kapit. Smit Dorothea Henriette, v. Akyab n. Rotterdam. — Den 5 Julij, op 4° 32′ N.Br., 30° W.L., Smits Formosa, v. Rotterdam n. Batavia. — Den 30 Julij, op 12° N.Br., 24° W.L., Olie Triton, en den 2 Aug., op 12° 0′ N.Br., 28° 0′ W.L., de Wijn Willemina en Claire, beide v. Amsterdam n. Batavia.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

12 Sept. Scholten, Catharina, v. Newcastle n. Stettin, m. alkali.
Mooi, Trouw, v. Amsterdam n. Memel, m. ballast.
De Wind den 12 Sept. W., N.W., N.N.W.; den 13den W.

227ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.
Trekking der Vierde Klasse.

2de Lijst. No. 10366 f 25,000; no. 3598 f 2500; no. 2560, 5916, 12455 en 13564 ieder f 1000; no. 2834, 8217 en 13098 ieder f 400; no. 19469 f 200; no. 494, 1136, 10166, 10414, 12829, 18228 en 14096 ieder f 100. — 3de Lijst. No. 8169 f 5000; no. 1420 en 3869 beide f 1250; no. 652, 962, 12028, 16549, 18176 en 16280 ieder f 1000; no. 7499 en 19457 beide f 400; no. 1888, 9622 en 15729 ieder f 200; no. 2282, 5169, 9991, 12763 en 14484 ieder f 100.

BURGERLIJKEN STAND.

Van af den 14den tot en met den 20sten September 1855 zijn te Groningen geboren 11 zoons en 8 dochters; gehuwd geene; overleden 13 ouden en 10 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 18 Sept. Tarwe: 155 ℔ witb. Pools. f 565; 159, 160, 161, 163 ℔ jarige Bovenl. Rijs f 555, f 560, f 570, f 590; 154 ℔ Deens. f 510. — Rogge: 152 ℔ Rost. f 374; 141, 142 ℔ Stockh. f 355, f 360; 140 ℔ Arch. f 350; 143 ℔ Riga Pools. f 355.

AMSTERDAM, 19 Sept. Tarwe onveranderd; 128 ℔ b. Pools. f 540; 126 ℔ dito f 525, f 528; 127 ℔ dito f 530; 122 ℔ Gron. f 465 aan de Zaan. — Rogge prijshoudend; 121, 122 ℔ Pruis. f 356, f 360; 120, 124 ℔ Zweeds. f 340, f 346; 116 ℔ Odessa f 346; 123 ℔ Rostocker f 364; 116, 119 ℔ Arch. f 338, f 352. In veiling opgehouden 24 l. Zweedsche Rogge, wegende 120 ℔ f 335. — Gerst hooger gehouden, doch niet in omgegaan.

Koolzaad onveranderd; Haarlemmermeer f 17¼ per mud; Friesch 92 p. vl.; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 107 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk onveranderd, op levering tot de geblevene prijzen van voorgaanden marktdag aangeboden; op 6/w. f 68,50; vlieg. f 68; Oct. f 61,25 à f 60,75; Nov. en Dec. f 61 à f 60,50; Mei 1856 f 59. — Lijnolie op 6 w. f 49,50; vlieg. f 48,25; Oct. f 47,50 à f 47. — Hennepolie op 6 w. f 54,50, vlieg. f 53.

KEULEN, 17 Sept. Ten gevolge der talrijke orders, was aan deze beurs een zeer geanimeerde kooplust zigtbaar en ondergingen de prijzen vooral van Tarwe eene niet onaanzienlijke verhooging. Tarwe effect. p. 234 pd. 13⅞ thl., 89 pd. p. Nov. 13¼ thl. Rogge p. 220 pd. 9⅞ thl. Gerst 6⅞ thl., Deensche 7½ thl. p. 200 pd.

Haver 3½ thl. Raapolie 50¼ thl., p. Mei 49½ à 49 p. oom van 256 pd. netto.

LONDEN, 17 *Sept.* Van inl. Tarwe was heden veel aangevoerd, waarvan in het eerste gedeelte van den dag tot 1 a 2 sh. avans op de prijzen van l.l. Maandag werd verkocht, doch tegen het einde der markt bleef veel onverkocht, hetwelk 2 a 3 sh. lager verkrijgbaar zoude zijn geweest. Naar vreemde was eenige vraag, waarbij de prijzen der vorige week werden bewilligd. Puike Gerst bedong 1 sh. verhooging. Boonen, Erwten en Haver souteneerden de vorige notering.

Van den 19den. Granen onveranderd bij weinig affaire.

VEEMARKTEN.

TOLBERT, 18 *Sept.* De aanvoer was heden, naar najaarsveemarkt gerekend, nog vrij aanzienlijk. De handel was daarentegen traag, doch in beste vroegmelkte koeijen was de handel levendig. Er werden verkocht van *f* 90 tot *f* 130. Melkkoeijen weinig ter markt. Naar vaalmelkten was geen vraag. Vetten eenigen aangevoerd, doch zonder handel.

AMSTERDAM, 17 *Sept.* Heden werden aangevoerd 264 vette runderen, golden *f* 220, *f* 200 en *f* 180; 111 melk- en kalfkoeijen, voor *f* 130, *f* 100 en *f* 80; 220 vette varkens, 50—52 ct. het Ned. ℔; 41 magere varkens, *f* 10, *f* 12 en *f* 14; 129 schapen *f* 18, *f* 20 en *f* 22.

LONDEN, 17 *Sept.* De aanvoer van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopen week waren matig. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 1924 ossen en koeijen, 526 kalveren, 8 varkens en 2342 schapen. Over het algemeen was de handel heden traag, hoewel de prijzen een zweem hooger waren dan l.l. Vrijdag. De voorraad runderen ter markt was zeer groot, zijnde niet minder dan 5680 stuks Lammeren waren, met uitzondering van de beste soorten, niet gevraagd.

EFFEKTEN-BEURS.

Amsterdam, 19 *September*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 63 11/16, 63¾; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. 98 9/16; O. I. Leening 4 pCt. 93⅝. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 51. — SPANJE, Onbepaalde Stukken 1¼ pCt. 19⅜, 19½, 19 7/16; Dito 3 pCt. 38¼; Dito Binnenlandsche à 6/m. 3 pCt. 32, 32 1/16, 32 3/16; Coup.-Bewijzen 4 5/16; Amort Schuld 4 1/16, 4⅞. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 40½, 40⅝, 40 7/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 101, 101¼; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 100⅝; Dito 4½ pCt. 87½, 87⅝; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75⅛; Dito Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 74⅝; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 57½. — POLEN, Certific. 4 pCt. 69⅝; Dito Aand. met Loting fl. 500 *f* 143½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62⅞, 63 1/16; Dito Nation. 5 pCt. 67¼, 67½, 67 5/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 32 1/16, 32 3/16; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 32 3/16, 32 3/16; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 74, 74¼, 74; N. Weener Loten 250 fl *f* 320; Dito 1854 *f* 265, *f* 268; Amerik. Bank-Actiën 1½, 1 1/16, ⅛; Dito Orig. 1½; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 101⅝; Braz. 1843 5 pCt. 98¼; Mexik. 20 1/16; Dito Onb. 20⅜; Fransche Peru 4½ pCt. 53; Gren. 2½ pCt. 18; Dito Uitg. 6 1/16; Ecuador 3¼, ⅜; Venez. Uitg. 1½ pCt. 11⅝; Dito Coup. 36, ½; Thes. Amst. 5 pCt. 104⅜, ¼.

Bij geringe affaire waren heden Holl. fondsen vrij vast. — Van vreemde effecten waren 5 en 4 pCts Russ. prijshoudend; de overige soorten waren meest allen tot verminderde koersen aangeboden. — Oostenrijksche waren, bij vrij levendigen handel, op nieuw tot verlaagde prijzen verkrijgbaar. — Ook in Spaansche was tot iets lagere koersen, de omzet tamelijk geanimeerd. — Overigens leverde de markt niets belangrijks op.

5 pCts. N. Russen bij *Stiegl.* 80⅝, 81¼, 80⅞.

Koers van het geld: Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63 11/16 a ¾; Spaansche 1¼ pCt. 19 7/16; Binnenl. 3 pCt. 32 3/16; Metall. 5 pCt. 62 15/16.

ADVERTENTIEN.

*** **VERGADERING** der LEDEN van het GENOOTSCHAP **ter bevordering van Nijverheid**, gevestigd te *Onderdendam*, op DONDERDAG den 27sten September 1855, des namiddags te 3 uur, in het ZIJLVESTERHUIS aldaar.

Alsdan zullen ter **Verkoop** worden aangeboden, voor rekening van het Genootschap ontboden **WERKTUIGEN**, waaronder de **ZAAIMACHINE** van CLAES en de op de Londensche Tentoonstelling bekroonde **PLOEG** van BERDIJ.

Mr. A. J. VAN ROIJEN, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

25jarige Echtvereeniging van:

J. GUIBAL

en

J. J. BOELENS

GRONINGEN, 19 September 1855.

*** Getrouwd te *Ternaard*, den 17den September 1855:

R. G. J. WIERINGA,

beroepen Predikant aan den Hoorn op Texel,

met

M. OTTENHOFF.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER Vrouwe W. A. C. ANDREAE, geliefde Echtgenoot van

Mr. **J. D. QUINTUS.**

BEETSTERZWAAG, 14 September 1855.

*** Bevallen van een' ZOON G. FLEDÉRUS, geliefde Echtgenoot van

J. NIEVEEN.

GRONINGEN, 15 September 1855.

*** Bevallen van eene welgeschapen doch doode DOCHTER E. F. VAN DIJK, Echtgenoot van

D. RANDA MULDER.

WINSCHOTEN, 19 September 1855.

Eenige kennisgeving.

*** Heden ontsliep, na eene kortstondige ziekte van slechts weinige dagen, mijn geliefde Echtgenoot JAN HENDRIK RABE, in leven Gezagvoerder van de Nederlandsche Barkentijn *Christine Jaqueline*; met wien ik bijna zes jaren in eenen gelukkigen echt mogt leven.

Van onze drie Kindertjes moest ik ook nog het oudste (LAMMECHIEN) met den Vader zien ten grave dalen.

Ieder, die hem kende, zal met mij gevoelen, welk eene diepe wonde mij is toegebragt; — dan Gods doen is wijsheid — en hierin hoop ik geheel te berusten.

PARAMARIBO, Kolonie *Suriname*, 7 Julij 1855.

H. WILPHORST,
Wedw. J. H. RABE.

*** Heden overleed onze waarde en eenige Zoon BEREND, in den ouderdom van tweeëndertig jaren

AMSTERDAM, 15 September 1855.

D. VAN DEN BERG.
A. VAN DEN BERG, geb. **HAVINGA.**

N.B. Vrienden en Bekenden worden verzocht, deze als algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed onze Broeder, Schipper J. G. ENGELS, in den ouderdom van ruim 36 jaren.

STADS-KANAAL, 16 September 1855.

W. ENGELS.
Mede namens de Familie te *Leek*.

*** Na eene korte ongesteldheid van slechts weinige dagen overleed heden, in den ouderdom van ruim 84 jaren, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder, Mejufvrouw JANNEKE ALBERTS HESSELINK, Weduwe den Heer GILLIS MENALDA.

GRONINGEN, 18 September 1855.

THS. MENALDA.
Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 20 September 1855. Heden werd mijn hart op nieuw getroffen, daar het den Almagtige behaagde, na eene hevige ziekte van slechts eenige uren van mijne zijde weg te rukken, om zich met zijne Moeder in betere gewesten te vereenigen, mijn jongste Zoontje JAN LUCAS MEURS, in den nog jeugdigen leeftijd van slechts 1½ jaar.

P. A. L. MEURS SLUITER.

Familie en Vrienden gelieven deze *algemeene* als *bijzondere kennisgeving* aan te merken.

NIEUWE LEERBOEKEN.

Beknopte Geschiedenis der NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE, door G. C MULDER, 8° post, 240 pagina's........ *f* 1.40.

Nieuwe ENGELSCHE SPRAAKKUNST, door H. E LLOYD. Bewerkt door D. BOMHOFF. Herzien door Dr. LINDO, 8° post, 5de druk .... *f* 2.40.

Bovenstaande werken, door **J. F. THIEME**, te *Arnhem*, uitgegeven, zijn alom verkrijgbaar.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

I. Dr. *R. WESTERHOFF*, **de Kwelderkwestie nader toegelicht.** Met eene Wadkaart. Prijs *f* 2,80.

Achter dit Werk bevinden zich zeer belangrijke Oudheidkundige Aanteekeningen betrekkelijk de Provincie *Groningen*.

II. **Daadzaken betrekkelijk de Graanwet**, en Aanteekeningen uit Statistiek en Geschiedenis, Graanbouw en Graanhandel betreffende. Prijs *f* 2,25.

III. *E. ENGELBERTS*, **Beschrijving** van den **Landbouw** op de Hofstede **den Eng.** Prijs *f* 0,60.

IV. *J. HUIZINGA*, **Wetten** op de **Personele Belastingen, het Geslagt** en **Gemaal**, te zamen in één Deel. Prijs *f* 2,90.

V. ——— **Wetten op de Personele Belastingen.** Prijs *f* 2,30.

VI. ——— **Wet op het Geslagt.** Prijs *f* 0,30.

VII. ——— **Wet op het Gemaal.** Prijs *f* 0,75.

VIII. **De WET** betreffende **Minderjarigheid** en **Voogdij** opgehelderd door **practische Aanmerkingen.** Een **Handboekje** voor **Voogden** en **toeziende Voogden**. Prijs *f* 0 50.

IX. **Tafereelen** en **Verhalen uit de Natuur** en **de Geschiedenis.** Een Leesboek voor de Scholen, ter bevordering van *smaak en kennis.* Verzameld uit den HUISVRIEND voor 1848. Uitgegeven door het *Bestuur* van de *Gewestelijke Vereeniging* Groningen *van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap.* Prijs *f* 0,30.

De Catalogus

van de **BOEKVERKOOPING** in het REVENTER, op MAANDAG den 1sten October 1855 en volgende dagen, des avonds te half zes, is à 10 Cents te bekomen bij

J. DOESBURG,
Boekverkooper, in de Kijk-in-'t Jatstraat.

BELANGRIJKE VERKOOPING,

op MAANDAG den 8sten October en volgende dagen, ten Huize van W. P. VAN STOCKUM, Boekhandelaar te *'s Gravenhage*, van eene aanzienlijke verzameling **BOEKEN** in verschillende vakken van **Wetenschap, Kunst** en **Smaak**, ATLASSEN, LAND, RIVIER-, POLDER- en ZEEKAARTEN, eenige HANDSCHRIFTEN, MUZIJK-, PRENT- en PRACHTWERKEN, TEEKENINGEN, PRENTEN en PORTRETTEN, GEDENKPENNINGEN en MUNTEN, een TELLURIUM, WIS- en ZEEVAARTKUNDIGE INSTRUMENTEN en diverse andere VOORWERPEN, meerendeels nagelaten door wijlen de Hoog Edel Gestr. Heeren **Jhr. J. VAN DEN VELDEN**, *Vice-Admiraal*, *Ridder der Orde van den Ned. Leeuw en van de Eikenkroon met de Ster, enz.*, en **N. H. BOERRIGTER**, *Ingenieur bij den Waterstaat.* (Op *franko* aanvrage is de **CATALOGUS** verkrijgbaar.)

ZWOLSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

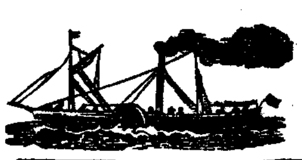

Het **uur** van **vertrek** uit ***AMSTERDAM*** wordt van af den **eersten October** e.k. **vervroegd** op des **morgens acht uur.**

HOUTVEILING,

te *APPINGEDAM*,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS,

op ZATURDAG den 22sten September 1855, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van de Wedw W. K. BOS, van eene groote partij VUREN BALKEN, JUFFERS, ELLENS, KOLDERS, EIKEN STOLPEN, DEELEN, ENZ., aangevoerd uit de Havens van *Laurvig*, *Osterriesoer* en *Frederikstad*; — alsmede eene partij nieuw aangevoerde STETT. GR. KROONBALKEN.

Mr. S. REIJNDERS, *Notaris.*

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op DINGSDAG den 2den October 1855, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder D. RANDA MULDER, te *Winschoten*, in openlijke Veiling te verkoopen:

I. Den **EIGENDOM** van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Nieuwolda* gelegen, onder beklemming in gebruik bij E. H. TEN HAVE en Vrouw, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 575—00; en

II. Den **EIGENDOM** van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Nieuw Beerta* gelegen, onder beklemming in gebruik bij POPPO TJAPKES POPPENS en Vrouw, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 540—00; behoorende tot de nalatenschap van wijlen Mejuffer JANTJEN OOMKES, in leven woonachtig en overleden te *Beerta*.

De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van Mejuffer M. M. WISSEMAN, te *Winschoten*, op DINGSDAG den 23sten October 1855, des avonds te zes uur, in openlijke Veiling te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, voorzien van onderscheidene BOVEN- en BENEDENVERTREKKEN, ruime ZAAL en verdere GERIJFELIJKHEDEN, zijnde sedert eene reeks van jaren het neringrijk ***HEEREN LOGEMENT***, met ruime **SCHUUR**, **STALLING** en **BLEEKVELD**, staande en gelegen aan de Langstraat te *Winschoten*.

II. Een' grooten, wélaangelegden **TUIN** en **APPELHOF**, waarin onderscheidene fijne VRUCHTDRAGENDE BOOMEN, onmiddellijk achter perceel I gelegen, groot 42 Roeden, 10 Ellen; en

III. De **VASTE BEKLEMMING** van 2 Bunders, 90 Roeden, 60 Ellen OUD GROENLAND, achter perceel 2 gelegen, jaarlijks tot vaste huur doende *f* 52—00.

Gemelde GOEDEREN kunnen dagelijks door de Gegadigden worden bezigtigd, terwijl de Conditiën van Verkoop ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** In den loop van de maand NOVEMBER 1855 zal, ten verzoeke van de Kinderen en Erven van wijlen JULIUS DE BOER en Vrouw, te *Ezinge*, publiek worden verkocht:

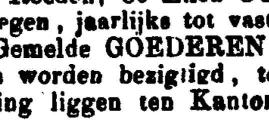

I. Eene BEHUIZING, no. 61, met derzelver ERF, staande en gelegen aan de Straat parens het Kerkhof te *Ezinge*, jaarlijksche grondpacht *f* 7—00.

II. Het REGT DER BEKLEMMING van 4 Bunders, 32 Roeden en 60 Ellen best *Groenland*, gelegen te *Ezinge*, jaarlijksche huur *f* 11—00.

Mr M. DE MUINCK.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene ruime, zeer net en nieuwsdoortimmerde **HEEREN BEHUIZING**, voorzien van vier KAMERS, KEUKEN LINNEN en TURFZOLDER, KELDER, ROMPBAK met Put- en Regenwater, OPEN PLAATS en meer GERIJFELIJKHEDEN, bij den Timmerman E. E. POT, Pelsterstraat

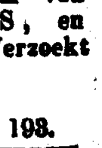

De ondergeteekende, ruim voorzien zijnde van NIEUWE en GEBRUIKTE **RIJTUIGEN GEREIDEN, ZADELS** en hetgeen meer tot het Vak behoort, beveelt zich aan in het **bekleeden** van **CANAPÉS** en **STOELEN**, het **maken** van **SPRINGVEREN KUSSENS** in WAGENS, en MATRASSEN met en zonder SPRINGVEREN. Verzoekt verder gunst en rekommandatie.

J. CROESE,
Oosterstraat, lett. E 193.

Het nieuwste en modernste VOOR DAMES.

Den 22sten September begint een 2de CURSUS in **BLOEMEN-, GLASSCHILDEREN** en **RIJSTWERKEN.** Aanvragen gelieve men te doen aan mijne Woning, bij den Heer CASPARIE, in de Oosterstraat

Naar verkiezing, worden ook **PRIVAAT-LESSEN** gegeven. De prijs, met inbegrip der INSTRUMENTEN, is *f* 5 en *f* 7. Het Materiaal is bij den Heer BECKELZANINO te verkrijgen.

G. STAHL,
Industrie-Onderwijzer.

Attentie!

Tegen **geringe belooning** biedt zich **IEMAND** aan, om zijne vrije uren met **SCHRIJFWERK** door te brengen. Reflecterenden gelieven zich te vervoegen aan het BUREAU DEZER COURANT, onder letters W. B.

TOT HET BIJHOUDEN VAN BOEKEN,

wordt, gedurende hoogstens 10 uren 's weeks, gevraagd: Een **JONGELING**, die eene goede hand schrijft. Gadingmakenden adresseren zich, met eigenhandig geschrevene Brieven, onder opgaaf van hunne Voorwaarden, aan den Boekverkooper S. G. MOERBEEK, onder de letters B. K.

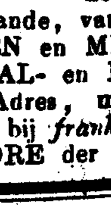

Op zeer GOED LOON en meerdere voordeelen, wordt tegen NOVEMBER of FEBRUARIJ e.k., ten platten lande in deze Provincie GEVRAAGD:

EEN BEKWAME ONGEHUWDE

MOESKER of TUINMAN,

het VRUCHTBOOMEN-SNOEIJEN goed verstaande, van middelbare jaren, kunnende LEZEN, SCHRIJVEN en MELKEN en genegen om, des vereischt, eenig STAL- en HOOIWERK te doen.

Adres, met opgave bij wien informatiën zijn te nemen, en bij *franko Briefjes*, onder letter X, IJ, Z, ten KANTORE der *GRONINGER COURANT.*

LEEST DIT!

De ondergeteekende berigt, dat hij zijne Affaire in **GALANTERIËN** *à tout prix* opruimt. Daarentegen heeft hij **geopend** en verzoekt een ieder, zich hiervan te komen overtuigen, **een groot MAGAZIJN** van **alle soorten** van

POST-, SCHRIJF-, TEEKEN-, GEKLEURD-, BORD- EN PRACHTPAPIER,

uit de beste Fabrijken van het Buitenland. Voorts rekommandeert hij zich voor het **STEMPELEN** van **Postpapier, Kaartjes, Wissels, Apothekers Poederpapier**, ENZ. ENZ. Ook heeft hij eene **keurige BOEKBINDERIJ**, waar men naar den laatsten smaak en zeer solied bindt. Daarbij heeft hij gevoegd eene **LINIEËRFABRIJK**, waarin men alle Papieren naar keuze kan gelinieërd krijgen. Ten slotte heeft hij opgerigt eene **STEENDRUKKERIJ**, waar men vlug en sierlijk drukt. Zijne Reizen in het Buitenland hebben hem het **nieuwste** en **doelmatigste** geleerd, terwijl zijne Geëmploijeerden allen Vreemdelingen zijn, welke elders op de beste Ateliers gewerkt hebben. **Niets dat niet bijzonder bevalt of door de beste eigenschappen uitmunt, behoeft door de Klanten geaccepteerd te worden.** Bij elke bestelling erlangen zij hiervan eene schriftelijke verklaring.

L. PHILIPPONA,
Poelestraat.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

SEPTEMBER 1855.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
9	762,62	762,03	762,84	13,7	15,8	12,1	0,98	0,82	0,87	Z.W.t.Z.	N.W.	N.W.	betrokken	bewolkt	weinig bewolkt
10	764,78	764,88	764,12	13,2	15,2	12,1	0,88	0,78	0,87	W.t.N.	N.N.W.	N.	bewolkt	„	helder
11	763,18	762,83	763,56	13,0	15,6	13,6	0,86	0,73	0,83	N.t.W.	N.	„	betrokken	„	betrokken
12	763,98	762,06	764,13	12,7	17,4	13,6	0,98	0,72	0,84	W.Z.W.	W.Z.W.	O.N.O.	„	„	helder
13	762,34	761,49	761,38	12,3	17,5	14,0	0,98	0,98	0,95	Z.W.t.W.	N.W.	N.t.W.	„	„	betrokken
14	758,50	757,41	758,01	12,0	12,6	9,1	0,80	0,80	0,94	N.W.	„	N.W.t.W.	„	betrokken	weinig bewolkt
15	762,24	763,34	764,05	11,4	14,2	11,7	0,84	0,74	0,88	W.N.W.	W.N.W.	W.Z.W.	weinig bewolkt	bewolkt	betrokken

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.